

**UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”
FACULTATEA DE DREPT CLUJ-NAPOCA**

INFRAȚIUNILE PRIVITOARE LA VIAȚA SEXUALĂ

(Cuprins, Rezumat, Bibliografie)

**Conducător științific:
Prof. univ. dr. GHEORGHITĂ MATEUȚ**

**Doctorand:
MARIANA-NARCISA RADU**

Cluj-Napoca
2014

CUPRINS

ABREVIERI	9
Titlul I. ASPECTE INTRODUCATIVE CU PRIVIRE LA INFRAȚIUNILE CONTRA VIEȚII SEXUALE	10
Capitolul I. Caracterizarea generală a infracțiunilor privitoare la viața sexuală	10
Capitolul II. Aspecte privind libertatea sexuală a persoanei în legislația română actuală	15
Capitolul III. Aspecte comune infracțiunilor privitoare la viața sexuală	18
Secțiunea I. Obiectul juridic comun	19
Secțiunea II. Obiectul material	22
Secțiunea III. Subiecții infracțiunilor privitoare la viața sexuală	23
Secțiunea IV. Latura obiectivă	25
Secțiunea V. Latura subiectivă	27
Secțiunea VI. Fazele infracțiunii	27
Secțiunea VII. Forme agravate	28
Secțiunea VIII. Sancționare	29
Secțiunea IX. Aspecte procesuale	29
Titlul II. VIOLUL	31
Capitolul I. Considerații introductive	31
Capitolul II. Precedente legislative	33
Capitolul III. Infracțiunea de viol în actuala reglementare	28
Secțiunea I. Sediul materiei	38
Secțiunea II. Obiectul infracțiunii de viol	39
1. Obiectul juridic	39
2. Obiectul material	40
Secțiunea III. Subiecții infracțiunii de viol	41
1. Subiectul activ	41
2. Subiectul pasiv	48
Secțiunea IV. Latura obiectivă a infracțiunii de viol	51
1. Elementul material	52
2. Urmarea infracțiunii	77
3. Raportul de cauzalitate	77
Secțiunea V. Latura subiectivă a infracțiunii de viol	77
Secțiunea VI. Fazele infracțiunii de viol	79
1. Actele preparatorii	79
2. Tentativa	80
3. Consumare și epuizare	87
Secțiunea VII. Modalitățile infracțiunii de viol	89
Secțiunea VIII. Formele agravate ale infracțiunii de viol	89
1. Fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună	89
2. Victima se afla în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau în tratamentul făptuitorului	92
3. Victima este un membru de familie	95
4. S-a cauzat victimei o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății	106
5. Victima nu a împlinit vârsta de 15 ani	108
6. Fapta a avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei	110

Secțiunea IX. Sancționare	113
Secțiunea X. Aspecte procesuale	113
Capitolul IV. Reglementarea infracțiunii de viol în noul Cod penal român	116
Titlul III. ACTUL SEXUAL CU UN MINOR	129
Capitolul I. Considerații introductive.....	129
Capitolul II. Precedente legislative.....	131
Capitolul III. Infracțiunea de act sexual cu un minor în actuala reglementare.....	135
Secțiunea I. Sediul materiei.....	135
Secțiunea II. Obiectul infracțiunii de act sexual cu un minor.....	135
1. Obiectul juridic.....	135
2. Obiectul material.....	138
Secțiunea III. Subiecții infracțiunii de act sexual cu un minor.....	138
1. Subiectul activ.....	138
2. Subiectul pasiv.....	148
Secțiunea IV. Latura obiectivă a infracțiunii de act sexual cu un minor.....	154
1. Elementul material.....	154
2. Urmarea infracțiunii.....	162
3. Raportul de cauzalitate.....	162
Secțiunea V. Latura subiectivă a infracțiunii de act sexual cu un minor.....	162
Secțiunea VI. Fazele infracțiunii de act sexual cu un minor.....	165
1. Actele preparatorii.....	165
2. Tentativa.....	166
3. Consumare și epuizare.....	168
Secțiunea VII. Modalitățile infracțiunii de act sexual cu un minor.....	169
Secțiunea VIII. Formele agravate ale infracțiunii.....	170
1. Actul sexual, de orice natură, cu o persoană de sex diferit sau de același sex, care nu a împlinit vârsta de 18 ani, a fost determinat de oferirea sau darea de bani ori alte foloase de către infractor, direct sau indirect.....	170
2. Faptele prevăzute în alin. 1-3 au fost săvârșite în scopul producerii de materiale pornografice	174
3. Pentru realizarea scopului (producerea materialelor pornografice) s-a folosit constrângerea.....	178
4. Infracțiunea prevăzută în alin. 1 a fost săvârșită în împrejurările prevăzute în art. 197 alin. 2 lit. b.....	180
5. Faptele prevăzute în alin. 1-4 art. 198 au avut ca urmare vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății victimei.....	182
6. Infracțiunea a avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei.....	183
Secțiunea IX. Sancționare.....	184
Secțiunea X. Aspecte procesuale.....	185
Capitolul IV. Reglementarea infracțiunii de act sexual cu un minor în noul Cod penal.....	185
Titlul IV. SEDUCȚIA.....	197
Capitolul I. Considerații introductive.....	197
Capitolul II. Precedente legislative.....	198
Capitolul III. Reglementarea infracțiunii de seducție în actualul cod penal.....	199
Secțiunea I. Sediul materiei.....	199
Secțiunea II. Obiectul infracțiunii de seducție.....	200
1. Obiectul juridic.....	200

2. Obiectul material.....	201
Secțiunea III. Subiecții infracțiunii de seducție.....	201
1. Subiectul activ.....	201
2. Subiectul pasiv.....	203
Secțiunea IV. Latura obiectivă a infracțiunii de seducție.....	206
1. Elementul material.....	206
2. Urmarea infracțiunii.....	209
3. Raportul de cauzalitate.....	209
Secțiunea V. Latura subiectivă a infracțiunii de seducție.....	209
Secțiunea VI. Fazele infracțiunii de seducție.....	210
1. Actele de pregătire.....	210
2. Tentativa.....	210
3. Consumarea și epuizarea.....	211
Secțiunea VII. Sancționare.....	212
Secțiunea VIII. Aspecte procesuale.....	212
Capitolul IV. Seducția în contextul noului Cod penal.....	213
Titlul V. PERVERSIUNEA SEXUALĂ.....	216
Capitolul I. Considerații introductive.....	216
Capitolul II. Precedente legislative.....	219
Capitolul III. Infracțiunea de perversiune sexuală în actuala reglementare	223
Secțiunea I. Sediul materiei	223
Secțiunea II. Obiectul infracțiunii.....	224
1. Obiectul juridic.....	224
2. Obiectul material.....	227
Secțiunea III. Subiecții infracțiunii de perversiune sexuală.....	228
1. Subiectul activ.....	228
2. Subiectul pasiv.....	232
Secțiunea IV. Latura obiectivă a infracțiunii de perversiune sexuală.....	232
1. Elementul material.....	233
2. Urmarea infracțiunii.....	255
3. Raportul de cauzalitate.....	255
Secțiunea V. Latura subiectivă a infracțiunii de perversiune sexuală.....	256
Secțiunea VI. Fazele infracțiunii de perversiune sexuală.....	257
1. Actele preparatorii.....	257
2. Tentativa.....	258
3. Consumare și epuizare.....	260
Secțiunea VII. Modalitățile infracțiunii de perversiune sexuală.....	261
Secțiunea VIII. Formele agravate ale infracțiunii de perversiune sexuală.....	262
1. Actele de perversiune sexuală cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 15 ani.....	263
2. Actele de perversiune sexuală cu o persoană între 15 și 18 ani, dacă fapta este săvârșită de tutore sau curator ori de către supraveghetor, îngrijitor, medic curant, profesor sau educator folosindu-se de calitatea sa, ori dacă făptuitorul a abuzat de încrederea victimei sau de autoritatea ori influența sa asupra acesteia.....	266
3. Actele de perversiune sexuală cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani, au fost determinate de oferirea sau darea de bani ori alte foloase de către infractor, direct sau indirect.....	267
4. Faptele prevăzute în alin. 2, 3 și 3 ¹ au fost săvârșite în scopul producerii de materiale pornografice.....	268

5. Pentru realizarea scopului (producerea materialelor pornografice) s-a folosit constrângerea.	269
6. Săvârșirea actelor de perversiune sexuală cu o persoană în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința sau prin constrângere.	271
7. Infracțiunea prevăzută în alin. 1-4 are ca urmare vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.	274
8. Infracțiunea a avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei.....	275
Secțiunea IX. Sancționare.....	276
Secțiunea X. Aspecte procesuale.....	277
Capitolul IV. Perversiunea sexuală în contextul noului Cod penal.....	277
Titlul VI. CORUPȚIA SEXUALĂ.....	285
Capitolul I. Considerații introductive.....	285
Capitolul II. Precedente legislative.....	286
Capitolul III. Infracțiunea de corupție sexuală în actuala reglementare.....	289
Capitolul IV. Corupția sexuală în actuala reglementare.....	290
Secțiunea I. Obiectul infracțiunii de corupție sexuală.....	290
1. Obiectul juridic.....	290
2. Obiectul material.....	292
Secțiunea III. Subiecții infracțiunii de corupție sexuală.....	293
1. Subiectul activ.....	293
2. Subiectul pasiv.....	294
Secțiunea IV. Latura obiectivă a infracțiunii de corupție sexuală.....	297
1. Elementul material.....	297
2. Urmarea infracțiunii de corupție sexuală.....	307
3. Raportul de cauzalitate.....	307
Secțiunea V. Latura subiectivă a infracțiunii de corupție sexuală.....	308
Secțiunea VI. Fazele infracțiunii de corupție sexuală.....	309
1. Actele preparatorii.....	309
2. Tentativa.....	310
3. Consumare și epuizare.....	310
Secțiunea VII. Modalitățile infracțiunii de corupție sexuală.....	313
Secțiunea VIII. Formele agravate ale infracțiunii.....	313
1. Actele cu caracter obscen săvârșite în cadrul familiei.....	313
2. Faptele prevăzute în alin. 1 și 2 au fost săvârșite în scopul producerii de materiale pornografice.....	317
3. Ademenirea unei persoane în vederea săvârșirii de acte sexuale cu un minor de sex diferit sau de același sex.....	317
Secțiunea IX. Sancționare.....	319
Secțiunea X. Aspecte procesuale.....	320
Capitolul IV. Reglementarea infracțiunii în noul Cod penal.....	320
Titlul VII. INCESTUL.....	332
Capitolul I. Considerații introductive.....	332
Secțiunea I. Incestul ca fenomen social.....	332
Secțiunea II. Scurt istoric.....	335
Capitolul II. Precedente legislative.....	336
Capitolul III. Incestul în actuala reglementare.....	339
Secțiunea I. Sediul materiei.....	339

Secțiunea II. Obiectul infracțiunii de incest.....	339
1. Obiectul juridic.....	339
2. Obiectul material.....	342
Secțiunea III. Subiecții infracțiunii de incest.....	344
1. Subiectul activ.....	344
2. Subiectul pasiv.....	351
Secțiunea V. Latura obiectivă a infracțiunii de incest.....	352
1. Elementul material.....	352
2. Urmarea infracțiunii.....	359
3. Raportul de cauzalitate.....	360
Secțiunea VI. Latura subiectivă a infracțiunii de incest.....	360
Secțiunea VII. Fazele infracțiunii de incest.....	361
1. Actele preparatorii.....	361
2. Tentativa.....	361
3. Consumare și epuizare.....	362
Secțiunea VIII. Modalitățile infracțiunii de incest.....	364
Secțiunea IX. Sancționare.....	369
Secțiunea X. Aspecte procesuale.....	369
Capitolul IV. Reglementarea infracțiunii de incest în noul Cod penal.....	369
Titlul VIII. HĂRȚUIREA SEXUALĂ.....	377
Capitolul I. Considerații introductive.....	377
Capitolul II. Precedente legislative.....	379
Capitolul III. Infracțiunea de hărțuire sexuală în actuala reglementare.....	382
Secțiunea I. Sediul materiei.....	382
Secțiunea II. Obiectul infracțiunii de hărțuire sexuală.....	383
1. Obiectul juridic.....	383
2. Obiectul material.....	385
Secțiunea III. Subiecții infracțiunii de hărțuire sexuală.....	385
1. Subiectul activ.....	385
2. Subiectul pasiv.....	390
Secțiunea IV. Latura obiectivă a infracțiunii de hărțuire sexuală.....	391
1. Elementul material.....	391
2. Urmarea infracțiunii.....	404
3. Raportul de cauzalitate.....	405
Secțiunea V. Latura subiectivă a infracțiunii de hărțuire sexuală.....	405
Secțiunea VI. Fazele infracțiunii de hărțuire sexuală.....	406
1. Acte de pregătire.....	406
2. Tentativa.....	406
3. Consumarea.....	406
Secțiunea VII. Modalitățile infracțiunii de hărțuire sexuală.....	407
Secțiunea VIII. Sancționare.....	407
Secțiunea IX. Aspecte procesuale.....	408
Capitolul IV. Reglementarea infracțiunii de hărțuire sexuală în noul Cod penal.....	408
Titlul IX. RACOLAREA MINORILOR ÎN SCOPURI SEXUALE.....	417
Capitolul I. Aspecte generale.....	417
Capitolul II. Reglementarea infracțiunii de racolare a minorilor în scopuri sexuale în noul cod penal.....	420

Secțiunea I. Obiectul infracțiunii de racolare a minorilor în scopuri sexuale.....	421
1. Obiectul juridic.....	421
2. Obiectul material.....	421
Secțiunea II. Subiecții infracțiunii de racolare a minorilor în scopuri sexuale.....	422
1. Subiectul activ.....	422
2. Subiectul pasiv.....	423
Secțiunea III. Latura obiectivă a infracțiunii de racolare a minorilor în scopuri sexuale.....	424
Secțiunea IV. Latura subiectivă a infracțiunii de racolare a minorilor în scopuri sexuale.....	427
Secțiunea V. Fazele infracțiunii de racolare a minorilor în scopuri sexuale.....	428
Secțiunea VI. Modalitățile infracțiunii.....	428
Secțiunea VII. Sancționare.....	429
Secțiunea VIII. Aspecte procesuale.....	429
CONCLUZII.....	430
BIBLIOGRAFIE.....	450

Cuvinte cheie: viață privată, dreptul la libertate, inviolabilitate sexuală, infracțiune, subiect activ, subiect pasiv, victimă, minor, membru de familie, rudă apropiată, rudă în linie directă, coautor, persoană fizică, persoană juridică, obiect juridic, obiect material, corpul persoanei, latura obiectivă, acțiune, constrângere, amenințare, consimțământ, act sexual de orice natură, raport sexual, acte de penetrare sexuală, act sexual oral, act sexual anal, latură subiectivă, intenție directă, intenție indirectă, praeterintenție, tentativă, consumare, urmare, viol, agresiune sexuală, act sexual cu un minor, seducție, perversiune sexuală, materiale pornografice, corupție sexuală, acte obscene, ademenire, racolarea minorilor, hărțuire sexuală, abuz de autoritate, funcție, incest, cod penal, doctrină, sancțiune.

REZUMAT

1. Obiectul și scopul cercetării

Viața sexuală a persoanei reprezintă în conformitate cu deciziile Curții Europene a Drepturilor omului „un aspect intim al vieții private”, recunoscând-se dreptul fiecărei persoane de a avea o viață sexuală la alegerea sa, în conformitate cu identitatea sa profundă.

Sexualitatea umană are din cele mai vechi timpuri o formă instituționalizată, legitimată și controlată de reglementări juridice, consacărări religioase și instituții civile, ea putând reprezenta o sursă importantă de conflicte ce afectează ordinea socială.

În lucrarea de față ne-am propus analiza tuturor infracțiunilor privitoare la viața sexuală atât din perspectiva reglementării actualului Cod penal român cât și prin perspectiva dispozițiilor noului cod ce va intra în vigoare la data de 01.02.2014.

De asemenea nu au fost trecute cu vederea nici reglementările anterioare Codului penal actual, în vigoare de la 01.01.1969.

Pentru elaborarea lucrării am folosit metode de cercetare consacrate, cum ar fi: metoda documentației, metoda logică, metoda comparativă, metoda aplicativă precum și examinarea practicii judiciare. Au fost avute în vedere doctrina de specialitate din țară, soluții de practică judiciară publicate și nepublicate, opinii exprimate de autori străini, precum și prezentarea comparativă a unor dispoziții din legislațiile altor state.

Reprezentând o temă cu vaste implicații morale și sociale, sexualitatea umană preocupă nu numai fiecare societate în parte ci și instituțiile europene. În acest context schimbarea atitudinii asupra libertății sexuale a persoanei la nivel european se reflectă și în

jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului care a evoluat extrem de mult, ultima perioadă remarcându-se printr-o schimbare semnificativă a acesteia.

În reglementarea infracțiunilor privitoare la viața sexuală, legiuitorul român a implementat de-a lungul timpului obligațiile asumate prin Convențiile la care statul român este parte semnatară și pe cele din conținutul Directivelor emise de forurile abilitate. În acest context am făcut referiri, printre altele, la dispozițiile: Declarației Universale a Drepturilor Omului; Convenției Europene a Drepturilor Omului; Pactului Internațional privitor la drepturile civile și politice; Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene; Directivei 2002/73/CE din 23 septembrie 2002 de modificare a Directivei 76/207/CEE a Consiliului privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la încadrarea în muncă, la formarea și la promovarea profesională, precum și condițiile de muncă; Convenției; Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, adoptată la Lanzarote la 25 octombrie 2007, semnată de România la aceeași dată.

Prezentul demers științific l-am consacrat analizării infracțiunilor privitoare la viața sexuală din perspectiva dreptului intern, a instrumentelor internaționale la care România este parte cu trimitere și la legislația altor state, urmărind să surprind evoluțiile și perspectivele incriminării acestora precum și implicațiile și dificultățile ivite în practica instanțelor judecătorești.

2. Structura lucrării

Lucrarea intitulată "Infracțiunile privitoare la viața sexuală" este structurată în nouă titluri fiecare dintre acestea cuprinzând capitole și secțiuni.

Primul titlu, structurat în trei capitole este dedicat aspectelor introductive, analiza centrându-se pe caracterizarea generală a infracțiunilor privitoare la viața sexuală, surprinzând aspecte privind libertatea sexuală a persoanei din perspectiva legislației române actuale și a unora din documentele internaționale precum și aspectele comune infracțiunilor privitoare la viața sexuală.

Sexualitatea umană nu a putut face abstracție de evoluția impusă de societate, astfel că trăim într-o epocă în care a devenit un subiect de larg interes public fiind supusă influențelor unor factori de natură socială și culturală fiind totodată marcată și de presiunile exercitate de normele și valorile sociale.

Documentele internaționale recunosc dreptul persoanei la viață privată și implicit dreptul acesteia la viață intimă. Sfera vieții intime cuprinde și viața sexuală a persoanei,

precum și acele activități care contribuie la dezvoltarea și împlinirea personalității. Totodată, integritatea fizică și morală a unei persoane cuprinde în mod cert și viața sexuală a acesteia.

Prin hotărârile sale Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis eliminarea aspectelor injuste ale legislației penale prin reducerea intervenției statelor în sfera sexualității dar a și impus acestora unele obligații pozitive de reglementare a anumitor situații. Statele se văd obligate să-și asume nu numai rolul de cenzor al sexualității, ci și pe acela de garant al acesteia.

Problema respectării și apărării drepturilor omului s-a impus de-a lungul timpului determinând fie abrogarea sau amendarea unor dispoziții legale existente, care contraveneau exigențelor impuse, fie adoptarea unor dispoziții noi, în conformitate cu angajamentele internaționale asumate. Amintim aici, cu titlul exemplificativ, modificările și completările aduse în ultimii ani Codului penal român și celui de procedură penală, noul Cod penal ce va intra în vigoare la 01.02.2014, Codului civil și de procedură civilă, etc.

Dreptul penal are menirea de a asigura cadrul juridic corespunzător apărării valorilor sociale fundamentale. Între drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei fizice sunt incluse și cele care privesc libertatea sexuală, adică posibilitatea persoanei, indiferent de sex, de a hotărî singură cu privire la viața sa sexuală, fără temerea că va fi împiedicată în exercitarea ei.

Încălcarea normelor privitoare la viața sexuală prezintă pericol social, deoarece, faptele prin care se aduce atingere libertății sau moralității în acest domeniu sunt contrare intereselor întregii societăți, orice atentat la libertatea vieții sexuale sau a inviolabilității acesteia reprezentând și un atentat împotriva dreptului persoanei la integritate corporală și sănătate, onoare, iar uneori, chiar la însăși viața persoanei.

Analizând dispozițiile referitoare la infracțiunile privitoare la viața sexuală observăm că prezintă unele aspecte comune în ceea ce privește: obiectul juridic, obiectul material, subiecții, latura obiectivă și subiectivă, fazele infracțiunii și formele agravate.

În următoarele opt titluri am analizat distinct fiecare infracțiune privitoare la viața sexuală. Structura fiecăruia dintre aceste titluri este în principiu unitară, cuprinzând considerațiile introductive, precedentele legislative, reglementarea infracțiunii în actualul Cod penal precum și reglementarea acesteia în contextul noului Cod penal român.

În concret, în titlul al doilea, în patru capitole, am tratat aspectele teoretice și practice pe care le implică infracțiunea de viol - cea mai brutală încălcare a vieții sexuale. Aceasta este concluzia la care a ajuns și Curtea Europeană a Drepturilor Omului care, în cauza Aydın c. Turcia, a statuat că violul comis asupra unei fete tinere în timpul detenției atinge nivelul

torturii, elementele fizice și psihice fiind suficient de grave. La rândul ei, Comisia Inter-Americană pentru Drepturile Omului a statuat că violul constituie tortură și o încălcare a dreptului la viață privată.

Cu privire la cauzele violului există numeroase explicații, dintre acestea remarcându-se cele de natură psihologică și socială. Violul a fost privit ca o faptă anti-socială încă din cele mai vechi timpuri, însă primele reglementări autohtone scrise pe care le cunoaștem datează din secolul al XVII-lea, infracțiunea de viol fiind cunoscută sub numele de *siluire* (Îndreptarea legii, glava 252). Din primele documente scrise reiese că era posibilă reținerea violului numai dacă era săvârșit asupra unei persoane de sex feminin. Ulterior, Codurile penale ce s-au succedat au incriminat la rândul lor infracțiunea de viol, renunțându-se însă la circumstanțierea subiectului pasiv.

Actualul Cod penal adoptat în 1968, în vigoare de la 01.01.1969 incriminează violul în dispozițiile art. 197. În decursul celor aproape 45 de ani ce s-au scurs de la data intrării în vigoare a codului infracțiunea de viol a suferit modificări și completări semnificative, dispozițiile inițiale nemaifiind în măsură să acopere evoluțiile și cerințele actuale ale societății. S-a trecut astfel de la raportul sexual cu o persoană de sex feminin la actul sexual cu o persoană de sex diferit sau de același sex. În esență, prin viol se înțelege actul sexual de orice natură, cu o persoană de sex diferit sau de același sex comis prin constrângere sau profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința.

Obiectul juridic principal al infracțiunii de viol îl constituie valorile sociale privitoare la libertatea și inviolabilitatea sexuală a persoanei, indiferent de sexul acesteia, iar obiectul material al acesteia îl constituie corpul persoanei în viață asupra acestuia exercitându-se atât constrângerea, cât și actul sexual de orice natură. Subiect activ al infracțiunii poate fi orice persoană fizică, indiferent de sex, care are capacitatea de a răspunde penal, prin Ordonanța de Urgență nr. 89/2001, aprobată prin Legea nr. 61/2002 realizându-se o nouă concepție cu privire la subiecții infracțiunii de viol, trecându-se de la situația în care autor al violului putea fi doar bărbatul apt din punct de vedere fiziologic să întrețină un raport sexual la aceea în care autor poate fi orice persoană, bărbat sau femeie. Deși interesantă, opinia recent exprimată în doctrina penală română conform căreia fapta poate fi comisă chiar și de o persoană juridică atunci când violatorul acționează în interesul persoanei juridice considerăm că, așa cum este reglementată infracțiunea în discuție și răspunderea penală a persoanei juridice în dreptul intern, se lasă puțin loc pentru intervenția umană în numele unei persoane juridice. În cazul agravantei prevăzute de art. 197 alin. 2 lit. b (victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului) subiectul activ se află într-o situație specială, are o calitate

specială în raport cu victima. În ceea ce privește violul săvârșit asupra unui membru de familie calificarea subiectului pasiv impune și calificarea subiectului activ deoarece nu poate comite fapta în varianta prezentată decât tot un membru de familie. Participația la viol este posibilă sub toate formele ei chiar dacă unii autori susțin și în prezent că nu este posibilă sub forma coautoratului.

Actele normative amintite au adus modificări și în ceea ce privește subiectul pasiv astfel că astăzi poate fi victimă a infracțiunii de viol și o persoană de sex bărbătesc și nu doar cea de sex femeiesc.

Expresia "act sexual de orice natură" ce a înlocuit "raportul sexual" a dat naștere unei mulțimi de opinii și unei practici neunitare generând, în cele din urmă, intervenția Înaltei Curți de Casație și Justiție, care în loc să lămurească problema a adâncit disputele cu privire la înțelesul expresiei amintite.

În aceste condiții, pentru a fi în acord și cu reglementările în vigoare în alte state europene, putem vorbi de elementul material al infracțiunii de viol atunci când, prin constrângere sau profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința, se realizează un raport sexual, relații sexuale între persoane de același sex, alte acte de penetrare vaginală sau anală. Atunci când pentru comiterea actului sexual de orice natură se folosește constrângerea existența infracțiunii nu depinde de rezistența opusă de victimă ci esențial este să reiasă refuzul acesteia de a întreține actele sexuale.

Atitudinea psihică a infractorului se caracterizează prin existența vinovăției sub forma intenției directe. Când fapta are ca urmare vătămarea corporală gravă, moartea sau sinuciderea victimei vinovăția făptuitorului este sub forma intenției depășite (praeterintenției).

Tentativa la infracțiunea viol este pedepsită de către legiuitor ceea ce a dat naștere la discuții cu privire la posibilitatea existenței tentativei în cazul infracțiunii de viol care are ca urmare moartea sau sinuciderea victimei, având în vedere că această urmare se produce din culpa făptuitorului. Deși a fost îndelung dezbătută făcându-se propuneri *de lege ferenda* de modificare a art. 204 Cod penal, în așa fel încât să nu mai poată da loc la interpretări, iar practica să fie unitară, legiuitorul a lăsat nemodificate dispozițiile din art. 204 Cod penal, deși, așa cum am văzut, a modificat și completat succesiv prevederile referitoare la infracțiunea în discuție.

Din dorința de a răspunde mai bine nevoilor concrete, modificări și completări semnificative au suferit și formele agravate ale infracțiunii de viol, legiuitorul român fiind nevoit în cele din urmă să recunoască posibilitatea existenței violului între soți.

Inspirându-se din Codul penal spaniol, portughez, german, austriac, francez precum și din aspectele evidențiate de doctrină și jurisprudență noul Cod penal realizează un pas înainte în incriminarea violului abordând-ul prin prisma actelor de penetrare. Potrivit noii reglementări, vom fi în prezența violului atunci când prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința sau profitând de această stare se săvârșește cu o persoană un raport sexual, act sexual oral sau anal sau orice alte acte de penetrare vaginală sau anală. Astfel definit, violul acoperă toate actele de penetrare, indiferent că au fost comise de agresor asupra victimei sau dacă victima a fost obligată să facă acest lucru.

Titlul al treilea este dedicat analizării infracțiunii de act sexual cu un minor. Este structurat în patru capitole în care sunt tratate: considerații introductive, precedente legislative, actul sexual cu un minor în actuala reglementare, reglementarea infracțiunii de act sexual cu un minor în noul Cod penal.

În conformitate cu dispozițiile legale din țara noastră minorii sunt protejați împotriva oricăror forme de abuz, inclusiv a celui sexual. Specialiștii atrag atenția tot mai frecvent asupra multiplelor efecte pe care le are asupra minorilor întreținerea de acte de natură sexuală de la vârste fragede. Aceste efecte sunt diferite în funcție de vârsta și personalitatea copilului, de natura incidentului, de relația în care se află cu autorul infracțiunii etc. În acest context legiuitorul român a incriminat de-a lungul timpului infracțiunea de act sexual cu un minor adaptând constant reglementarea acesteia la politica promovată la nivel internațional și la necesitățile determinate de evoluția înregistrată la nivel social.

Actele sexuale cu minori au fost considerate din cele mai vechi timpuri ca fiind periculoase astfel că, sub o denumire sau alta, le găsim incriminate în legislația penală română.

În lucrarea de față sunt prezentate și analizate dispozițiile penale privitoare la infracțiunea de act sexual cu un minor începând cu dreptul feudal, trecând apoi la Codul penal din 1864, Codul penal maghiar (Legea a V-a din 1879, despre crime și delict), aplicabil și în Transilvania, Codul penal din 1936, cel de la 1969 cu modificările și completările ulterioare, în vigoare astăzi, finalizând acest demers cu dispozițiile din noul Cod penal român.

Infracțiunea de act sexual cu un minor constă în actul sexual, de orice natură, cu o persoană de sex diferit sau de același sex, care nu a împlinit vârsta de 15 ani sau cu o persoană între 15-18 ani, dacă fapta este săvârșită în acest ultim caz de tutore sau curator ori de către supraveghetor, îngrijitor, medic curant, profesor sau educator, folosindu-se de calitatea sa, ori dacă făptuitorul a abuzat de încrederea victimei sau de autoritatea ori influența sa asupra acesteia.

Actuala reglementare nu mai limitează sfera ocrotirii la libertatea și inviolabilitatea sexuală a minorei, așa cum era în varianta inițială a art. 198 Cod penal ci a extins-o și asupra minorului de sex bărbătesc. Corpul persoanei minore, indiferent de sex, care nu a împlinit 15 ani sau care are vârsta între 15 și 18 ani constituie obiectul material al infracțiunii. Faptul că infracțiunea nu se comite prin constrângere fizică nu înseamnă că nu are obiect material atâta vreme cât actul sexual, de orice natură, se realizează asupra corpului victimei.

Așa cum am arătat cu ocazia analizării infracțiunii de viol, credem că folosirea de către legiuitor a formulării „actul sexual, de orice natură, cu o persoană de sex diferit sau de același sex” limitează sfera autorilor la persoană fizică, doar aceasta putând fi de sex diferit sau de același sex cu victima infracțiunii. Desigur că există în art. 26 al Convenției de la Lanzarote dispoziții care impun reglementarea răspunderii penale a persoanelor juridice pentru faptele de abuz sexual săvârșite asupra copiilor atunci când au fost comise în beneficiul lor de către orice persoană fizică care a acționat fie individual, fie în calitate de membru al unui organ al acestora, dar, în legislația noastră penală nu a fost făcută nici o precizare expresă în acest sens. Spre deosebire de legiuitorul nostru, de exemplu, cel francez a prevăzut expres dispoziții privitoare la răspunderea penală a persoanei juridice în cazul comiterii unor astfel de fapte.

Așa cum ne sugerează chiar titlul marginal al art. 198 din Codul penal, subiectul pasiv al infracțiunii analizate este calificat, deoarece poate fi numai o persoană care are calitatea cerută de lege, aceea de minor, indiferent de sexul acestuia, care fie nu a împlinit vârsta de 15 ani fie are între 15 și 18 ani și se află în anumite raporturi cu făptuitorul.

Chiar dacă infracțiunea analizată, presupune realizarea actului sexual cu consimțământul minorului, acest consimțământ nu este valabil, deoarece se consideră că minorul fie nu poate aprecia toate implicațiile actului său de voință, fie libertatea sa de voință este mult restrânsă de influența, autoritatea, încrederea, etc., de care beneficiază și uzează infractorul pentru a comite fapta.

Prin incriminarea actului sexual cu un minor se are în vedere tocmai faptul că minorul nu are suficientă experiență de viață și nici destulă rezistență pentru a se apăra împotriva celor care doresc să întrețină, cu el, acte sexuale.

Discuțiile privitoare la stabilirea unei limite de vârstă de la care minorul poate fi subiect pasiv al infracțiunii de act sexual cu un minor respectiv sub care este subiect pasiv al celei de viol nu au avut finalitatea dorită, astfel că ne vom afla în prezența infracțiunii de act sexual cu un minor sau a celei de viol, după cum se va aprecia în cazul concret ținând seama, printre altele, de gradul de dezvoltare fizică și psihică a minorului.

Infrațiunea de act sexual cu un minor se comite cu intenție directă însă eroarea cu privire la vârsta minorului înlătură caracterul penal al faptei.

Noul Cod penal incriminează la rândul lui infrațiunea de act sexual cu un minor, în viitoarea reglementare legiuitorul stabilind mai multe modalități normative de comitere a acesteia raportate la vârsta minorului, dându-le totodată și un nou conținut. Dintre modificările semnificative ce vor opera începând cu 01.02.2014 amintim aici incriminarea „raportului sexual, actului sexual oral sau anal, precum și a oricăror alte acte de penetrare vaginală sau anală comise cu un minor ...” spre deosebire de „actul sexual, de orice natură, cu o persoană de sex diferit sau de același sex....” și stipularea unei cauzei de nepedepsire, legiuitorul impunând ca și condiție necesară pentru sancționarea subiectului activ ca între acesta și minorul subiect pasiv să existe o diferență de vârstă de 3 ani, lăsând astfel în afara legii actele sexuale liber consimțite ce au loc între minorii de vârste apropiate.

Titlul al patrulea, structurat în patru capitole, este dedicat seducției urmărind în analiza noastră: considerații introductive, precedente legislative, incriminarea seducției în actuala reglementare precum și în contextul noului Cod penal.

Rațiunea incriminării seducției o explică profesorul Traian Pop, arătând că în acest articol este vorba de „un fel de fraudă, inducere în eroare”, consimțământul fiind smuls prin promisiunea, iluzia căsătoriei. „Căsătoria a fost motivul determinant al consimțirii victimei la actul sexual. După act însă promisiunea nu a fost îndeplinită, căsătoria nu s-a realizat. Subiectul activ și-a călcat cuvântul, a înșelat femeia. Aceasta a rămas păcălită și dezonorată. Interesul moral și social cere ca să reacționeze codul penal în contra acestei fapte”.

Astfel, legiuitorul a urmărit ca prin incriminarea seducției să îi pedepsească pe aceia care, abuzând de naivitatea unor minore obțin consimțământul lor pentru a avea raporturi sexuale, promițându-le căsătoria.

În legislația noastră infrațiunea de seducție este reglementată pentru prima dată în Codul penal de la 1936, reglementarea fiind preluată, cu mici modificări și în actualul Cod penal.

Infrațiunea constă în fapta bărbatului care, prin promisiuni de căsătorie, determină o persoană de sex feminin, care nu a împlinit vârsta de 18 ani să întrețină cu el raporturi sexuale. Este vorba, așadar, de obținerea consimțământului unei minore la întreținerea unui raport sexual prin înșelarea cu o promisiune de căsătorie care nu este respectată.

Subiect activ al infrațiunii poate fi doar o persoană de sex bărbătesc, indiferent de vârstă, doar acesta putând face promisiuni de căsătorie unei femei. Având în vedere că trebuie să întrețină un raport sexual este necesar să fie apt din punct de vedere fiziologic să întrețină un astfel de raport.

În contextul reglementării infracțiunii de act sexual cu un minor s-a concluzionat că raportul sexual cu o minoră ce nu a împlinit vârsta de 15 ani, cu consimțământul acesteia constituie infracțiunea de act sexual cu un minor astfel că se va reține seducția doar dacă minora a împlinit această vârstă. Doctrina penală română a propus soluții diferite pentru ipoteza în care minora are între 15 și 18 ani iar fapta este comisă de către o persoană care are și calitatea de tutore sau curator, supraveghetor, îngrijitor, medic curant, profesor sau educator, optându-se fie pentru un concurs de infracțiuni între seducție și act sexual cu un minor, fie doar pentru reținerea seducției, fie pentru absorbția seducției în infracțiunea de act sexual cu un minor.

Esențială pentru existența infracțiunii este constatarea consimțământului minorei, participarea voluntară a acesteia la întreținerea raportului sexual în caz contrar fiind în prezența infracțiunii de viol. Totodată, minora trebuie să aibă capacitatea de a-și da consimțământul la raportul sexual precum și capacitatea de a încheia o căsătorie valabilă.

Din punctul de vedere al laturii obiective trebuie îndeplinite trei condiții pentru existența infracțiunii și anume: să existe un raport sexual cu o persoană de sex feminin care nu a împlinit 18 ani; raportul sexual să fie determinat prin promisiunea de căsătorie făcută victimei de către autorul ei; autorul să nu își țină promisiunea. Din punctul de vedere al laturii subiective, infracțiunea se comite cu intenție directă ce reiese din faptul că infractorul urmărește realizarea raportului sexual, folosind în acest scop promisiuni false de căsătorie.

Reglementarea actuală a infracțiunii de seducție nu mai corespunde scopului incriminării ei de acum aproape 45 de ani astfel că odată cu intrarea în vigoare a dispozițiilor noului Cod penal aceasta va fi dezincriminată, dezincriminare salutăată de către unii autori care o consideră "inutilă" și "anacronică", criticată însă de alții care consideră că nu tot ce este vechi este și anacronic incriminarea acesteia fiind o chestiune de politică penală.

Titlul cinci este structurat la rândul său în patru capitole în care am prezentat considerații introductive cu privire la infracțiunea de perversiune sexuală, precentele legislative, am analizat infracțiunea din perspectiva actualei reglementări dar și în contextul noului cod penal.

Interesul față de perversiunile sexuale a existat, sub o formă sau alta, din cele mai vechi timpuri, acordându-li-se atenție fie în scopul de a le reprima, fie de a le canaliza sau de a le utiliza cu intenții foarte precise. În abordarea perversiunilor sexuale trebuie pornit de la ceea ce se numește „normal și deviant (patologic) în materie de sexualitate”, ceea ce se desemnează sub denumirea de conduită sexuală normală fiind o realitate variabilă de la un context socio-istoric la altul. În general, se folosește expresia de sexualitate aberantă (aberație

sexuală) pentru a fi desemnat orice comportament sexual care îi conferă persoanei satisfacție sexuală majoră în afara actului sexual.

Actele de perversiune sexuală sunt variate, clasificarea lor preocupând, de-a lungul timpului, o mulțime de specialiști din domeniile medicinei, psihologiei, antropologiei, dreptului etc.

Chiar dacă nu sub denumirea de perversiuni sexuale, în dreptul românesc anterior Codului penal de la 1969, găsim referiri despre incriminarea unor asemenea acte, numai cu privire la actele de zoofilie și la cele privind homosexualitatea, acestea fiind privite ca cele mai frecvente forme de perversiune și sancționate în mod expres în toate reglementările succesive.

Textul inițial al art. 201 Cod penal a fost modificat și completat de-a lungul timpului iar în contextul celorlalte modificări și completări aduse infracțiunilor privitoare la viața sexuală existența infracțiunii de perversiune sexuală în legislația penală română este controversată. Obiectul juridic special al infracțiunii trimite la relațiile de conviețuire socială și în acest context s-a propus abrogarea art. 201 alin. 1 Cod penal deoarece infracțiunea de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice poate include, într-un mod mult mai convenabil, ipotezele la care se referă perversiunea sexuală.

Considerăm că, față de evoluția istorică și culturală a societății românești, la momentul actual, actele de perversiune care se desfășoară între adulți, cu acordul acestora, fiind considerate de ei practici normale, nu mai justifică incriminarea lor ca și infracțiune de perversiune sexuală iar dacă sunt comise în public vor atrage, ca și în cazul oricărui act sexual realizat în public, răspunderea făptuitorilor pentru infracțiunea de ultraj contra bunelor moravuri. Soluția corespunde și orientării Curții Europene a Drepturilor Omului care recunoaște dreptul persoanei de a avea o viață sexuală la alegerea sa, dreptul penal neputând interveni, în principiu, în domeniul practicilor sexuale consimțite.

Pentru existența infracțiunii de perversiune sexuală este necesar: să existe acte de perversiune sexuală și acestea să fie comise în public sau să producă scandal public.

Înlocuirea expresiei „raport sexual” cu cea de „act sexual, de orice natură”, din textul art. 197 și 198 Cod penal, lipsa unei definiții legale a celei din urmă, și incriminarea într-un articol distinct a infracțiunii de perversiune sexuală, la rândul ei nedefinită, au pus mari probleme practicii judiciare penale, determinând totodată exprimarea unor opinii diverse în doctrină. Practic, elementul material al infracțiunii de perversiune sexuală este, așa cum s-a arătat, aproape imposibil de definit, deoarece actele sexuale, de orice natură, intră fie în conținutul infracțiunii de act sexual cu un minor fie în cel al infracțiunii de viol, iar actele

sexuale realizate cu consimțământul acestora, între persoane de același sex, nu se mai pedepsesc.

Încercând să soluționeze această problemă, Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. III/2005, a admis recursul în interesul legii cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 197 alin. 1, cu referire la art. 198 și art. 201 din Codul penal, și a statuat că, prin acte de perversiune sexuală, în accepțiunea prevederilor art. 201 din Codul penal, se înțelege orice alte modalități de obținere a unei satisfacții sexuale decât cele obținute prin folosirea sexului sau acționând asupra sexului, între persoane de sex diferit sau de același sex.

Nemulțumiți de această decizie, unii autori au încercat să delimiteze actele ce pot fi considerate ca perversiune sexuală, propunându-se reintroducerea în cuprinsul art. 201 a unui alineat în care legiuitorul să dea, după modelul inițial, o definiție perversiunilor sexuale. O definire a actelor de perversiune sexuală nu se mai impune, argumentele fiind multiple, impunându-se mai utilă abrogarea dispozițiilor art. 201 Cod penal.

Raportându-ne la dispozițiile noului Cod penal infracțiunea de perversiuni sexuale, așa cum este astăzi reglementată, nu se mai regăsește în cuprinsul acestuia ci legiuitorul a ales să incrimineze, în art. 219, infracțiunea de agresiune sexuală. Agresiunea sexuală se realizează prin unele acte sexuale care în prezent, așa cum am văzut, corespund infracțiunii de perversiune sexuală. Din analiza comparativă a textelor art. 201 din actualul Cod penal și art. 219 din noul Cod penal reiese că legiuitorul a prevăzut condiții specifice pentru existența infracțiunii de agresiune sexuală, condiții pe care nu le regăsim în reglementarea actuală dată infracțiunii prevăzute de art. 201 în forma sa simplă. Ceea ce are corespondent în actuala reglementare este comiterea actelor de natură sexuală cu o persoană prin constrângerea acesteia sau cu o persoană în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința (dispoziții ce corespund art. 201 alin. 4 din actualul Cod penal). Dacă ne raportăm la art. 201 din actualul cod, remarcăm faptul că cele mai multe dintre agravantele prevăzute în cazul infracțiunii de agresiune sexuală nu se regăsesc în textul sus amintit, iar cele care se regăsesc au fost reformulate de către legiuitor.

Titlul șase acoperă în cuprinsul a patru capitole analiza infracțiunii de corupție sexuală, trecând de la considerații introductive și precedente legislative la analiza infracțiunii prin prisma actualei și viitoarei reglementări.

Orice formă de abuz sexual are un impact psihologic sever asupra victimei, abuzul sexual al minorului putând produce efecte și în plan social, manifestate prin pierderea încrederii în oameni, absenteism școlar, neintegrare socială și profesională, etc.

Corupția sexuală, ca și infracțiune distinctă, este opera legiuitorului de la 1968, care a introdus-o în Codul penal, în capitolul destinat infracțiunilor privitoare la viața sexuală.

Ca marea majoritate a infracțiunilor privitoare la viața sexuală și corupția sexuală a minorilor a suferit începând cu anul 2000 modificări și completări semnificative.

Cum una din legile nescrise ale moralei le cere adulților să se abțină în fața copiilor de la orice aluzii și manifestări sexuale, prin incriminarea infracțiunii de corupție sexuală s-a urmărit ocrotirea minorilor în fața manifestării oricăror aspecte legate de viața sexuală impunând celorlalți membri ai societății, inclusiv membrilor familiei, obligația de a se abține de la desfășurarea acestora asupra sau în prezența lor.

Poate fi subiect activ al infracțiunii atât un major cât și un minor care răspunde penal, indiferent de sex iar subiect pasiv poate fi numai un minor, indiferent de sexul acestuia.

Având în vedere că tinerii sunt interesați de viața sexuală de la vârste cât mai fragede, că dețin informații despre ceea ce înseamnă viața sexuală, că între ei își permit anumite manifestări cu tentă sexuală pe care le consideră normale și la care nu reacționează în nici un fel, nu credem că mai putem vorbi despre faptul că un minor poate corupe un alt minor, decât atunci când între aceștia există o anumită diferență de vârstă și de experiență de viață.

Legiuitorul român nu a definit în Codul penal nici „actele cu caracter obscen”, cum de altfel nu a definit, am văzut, nici alte expresii. În lipsa unei definiții legale, doctrina și practica au trebuit să delimiteze înțelesul acesteia. Cum în cuprinsul Legii nr. 196/2003 privind prevenirea și combaterea pornografiei se arată ce se înțelege prin acte cu caracter obscen considerăm, alături de alți autori, că această definiție poate fi utilizată și pentru a desemna înțelesul „actelor cu caracter obscen” ce constituie elementul material al infracțiunii de corupție sexuală.

Pentru ca actele cu caracter obscen să constituie elementul material al infracțiunii de corupție sexuală, este necesar ca ele să fie săvârșite asupra unui minor sau în prezența unui minor. Actele cu caracter obscen sunt săvârșite asupra minorului atunci când acțiunea infractorului este îndreptată direct asupra corpului minorului în timp ce „prezența” minorului la săvârșirea actelor cu caracter obscen presupune fie că acesta se află la locul realizării actului, fie că este plasat în proximitatea aceluși loc, de unde are posibilitatea perceperii, într-un fel sau altul a actului.

Nu va exista infracțiunea de corupție sexuală atunci când autorul se află în eroare cu privire la starea de minoritate a victimei.

Probleme de interpretare se pun și privitor la reglementarea formelor agravate ale infracțiunii, cu precădere cea privitoare la comiterea faptei în cadrul familiei (expresie

neîntâlnită în cazul celorlalte infracțiuni privitoare la viața sexuală) precum și ademenirea unei persoane în vederea săvârșirii de acte sexuale cu un minor de sex diferit sau de același sex. Aceasta din urmă deși este tratată ca o formă agravată în opinia noastră ea reprezintă, de fapt, o altă modalitate de săvârșire a infracțiunii de corupție sexuală.

Analizând comparativ dispozițiile actuale cu cele din viitorul cod observăm faptul că, modificările și completările aduse reglementării actuale sunt semnificative, pornind chiar de la denumirea infracțiunii, odată cu intrarea în vigoare a noului cod aceasta urmând să se numească „coruperea sexuală a minorilor”.

Se remarcă și de această dată impunerea ca necesară a diferenței de vârstă de 3 ani între subiectul activ și cel pasiv, diferență necunoscută reglementării actuale. Este de asemenea importantă și impunerea unei limite de vârstă pentru subiectul pasiv, putând fi doar un minor, indiferent de sex, care nu a împlinit vârsta de 13 ani.

Legiuitorul a înțeles să abordeze, în noua reglementare, într-o manieră diferită, în alineate distincte, sancționând totodată diferit comiterea actelor sexuale împotriva sau în prezența unui minor. Diferențele între cele două ipoteze sunt semnificative. Pentru ca infracțiunea să se încadreze în dispozițiile alin. 1 este necesară săvârșirea, împotriva unui minor, a unui act de natură sexuală, altul decât cele de penetrare, specifice infracțiunii de act sexual cu un minor. Pentru ca fapta să fie încadrată în dispozițiile alin. 3 este necesar să se comită un „act sexual de orice natură de către un major în prezența unui minor care nu a împlinit 13 ani”.

A doua variantă asimilată prevede posibilitatea comiterii infracțiunii prin două modalități distincte. Într-o primă modalitate, coruperea sexuală a minorilor poate fi săvârșită prin determinarea de către un major a unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani să asiste la comiterea unor acte cu caracter exhibiționist, ori să asiste la spectacole sau reprezentații în cadrul cărora se comit acte sexuale de orice natură. A doua modalitate de comitere a infracțiunii, în această variantă, constă în punerea la dispoziția unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani de materiale cu caracter pornografic.

Astfel reglementată coruperea sexuală a minorilor este în acord cu dispozițiile art. 22 din Convenția de la Lanzarote privind „coruperea copiilor”, prin care se impune statelor semnatare obligația de a lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru incriminarea faptei de a determina cu intenție, în scopuri sexuale, un copil care nu a împlinit vârsta consimțământului sexual să asiste la comiterea unui abuz sexual sau la desfășurarea de activități sexuale, chiar dacă nu este obligat să participe la acestea.

În cuprinsul titlului șapte am analizat aspectele introductive privitoare la infracțiunea de incest, precedentele legislative, incriminarea infracțiunii în actualul cod și reglementarea acesteia în noul cod penal.

Datorită implicațiilor sale sociale și morale incestul a stat de-a lungul timpului în atenția specialiștilor din mai multe domenii. Preceptele morale și religioase consideră a fi un păcat amestecarea de sânge, cauza principală a interzicerii relațiilor sexuale între rude apropiate fiind convingerea că astfel de relații afectează produsul de concepție, copiii rezultați riscând să aibă deficiențe grave. Din punct de vedere antropologic, au fost elaborate o serie de teorii care caută să explice cauzele tabu-ului incestului iar abordarea psihologică a relațiilor incestuoase s-a axat pe identificarea și explicarea cauzelor și efectelor acestora.

Referiri despre incest găsim încă din perioada comunei primitive când normele de conduită priveau, printre altele, interdicții privitoare la relațiile dintre rude. În feudalism, incestul era considerat vină gravă și era pedepsit cu moartea. Codul penal de la 1864 nu incrimina expres incestul însă calitatea de ascendent sau descendent a făptuitorului agrava violul și delictul de atentat la pudoare fără violență. În Codul penal de la 1936 infracțiunea de incest era prevăzută între delictele contra familiei, alături de bigamie și adulter, iar nu alături de infracțiunile contra pudorii.

Dorind să ocrotească specia umană de pericolul degenerării precum și normele morale ce stau la baza familiei legiuitorul a incriminat în actualul Cod penal incestul în grupul infracțiunilor contra vieții sexuale stabilind că „raportul sexual între rude în linie directă sau între frați și surori se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani”.

Subiectul activ al infracțiunii este calificat putând fi persoana fizică ce are capacitatea de a răspunde penal și care are calitatea de rudă în linie directă, frate sau soră. Prin aceste dispoziții este limitată sfera atât a autorilor cât și a victimelor incestului. Reglementarea vizează atât rudenia firească cât și pe cea rezultată din adopție. Se observă că legiuitorul nu a corelat dispozițiile ce incriminează incestul cu cele din Codul civil privitoare la impedimentele la căsătorie știut fiind că este interzisă încheierea căsătoriei între rudele în linie dreaptă precum și între cele în linie colaterală până la gradul al IV-lea inclusiv.

Pentru existența infracțiunii de incest trebuie să se stabilească existența raporturilor de rudenie în linie directă sau de frate și soră.

Infracțiunea de incest se realizează sub aspectul elementului material printr-o acțiune denumită „raport sexual”. Raportul sexual presupune un act fiziologic susceptibil să conducă la procreație, chiar dacă aceasta nu s-a produs, astfel că, simpla atingere, simplul contact al organelor sexuale, nu constituie un raport sexual. Totodată, dacă între rude în linie directă ori

între frați sau surori au loc relații sexuale între persoane de același sex, sau orice alte acte de penetrare sexuală, anală sau orală, faptele lor nu vor constitui infracțiunea de incest, legiuitorul referindu-se expres la necesitatea existenței raportului sexual. Credem că ne aflăm în prezența unei omisiuni a legiuitorului, deoarece, chiar dacă aceste acte sexuale nu sunt periculoase pentru fondul biologic al societății, nu se poate nega pericolozitatea pe care o reprezintă pentru moralitatea vieții sexuale și, totodată, față de principiile care stau la baza familiei.

Noul cod penal include incestul în grupul infracțiunilor contra familiei devenind evident faptul că el nu aduce atingere libertății sexuale a persoanei ci valorilor specifice vieții de familie.

S-a păstrat în categoria infracțiunilor împotriva libertății și integrității sexuale doar incestul agresiv, prevăzut ca formă agravată a unor infracțiuni, iar cel consimțit a fost reglementat în categoria infracțiunilor contra familiei. Și, totuși, o formă „neagresivă” a incestului găsim incriminată și în cazul infracțiunii de act sexual cu un minor în reglementarea din noul cod, în ipoteza în care minorul este rudă în linie directă, frate sau soră.

Rămân și de această dată în afara reglementării infracțiunii de incest relațiile sexuale între persoane de același sex care au loc între rude în linie directă sau între frați și surori precum și actele de penetrare anală sau orală comise între rude în linie directă sau între frați și surori pe care nu vedem de ce legiuitorul le consideră mai puțin periculoase pentru familie și societate decât un raport sexual consimțit care are loc între persoanele indicate.

Titlul opt este dedicat analizei infracțiunii de hărțuire sexuală. Considerațiile introductive, precedentele legislative, hărțuirea sexuală în reglementarea actualului cod penal și reglementarea acesteia în noul cod penal reprezintă temele abordate în cele patru capitole pe care acest titlu le are în structura sa.

Promovarea egalității de șanse și a non-discriminării constituie una dintre prioritățile statelor membre ale Uniunii Europene și se găsește încorporată în numeroasele directive care reglementează egalitatea de gen.

Tradițional, hărțuirea sexuală constă într-un comportament nedorit, de natură sexuală, comportament ce afectează demnitatea victimelor. Victime ale hărțuirii sexuale pot fi atât femeile cât și bărbații, hărțuitorii putând fi, la rândul lor, de ambele sexe, dar marea majoritate a cazurilor, așa cum reiese din studiile realizate, implică femeile ca victime.

Tratată uneori ca un comportament normal, hărțuirea sexuală a fost considerată, în țara noastră, multă vreme un „mof” al feministelor care încearcă să atragă atenția asupra lor, astfel că incriminarea ei în legislația română a reprezentat un progres evident având drept scop

reprimarea comportamentelor prin care se condiționează ocuparea, menținerea, promovarea într-un anumit post, de obținerea unor satisfacții de natură sexuală.

Hărțuirea sexuală a fost incriminată pentru prima dată în legislația penală română în anul 2002 fiind introdusă în cadrul infracțiunilor privitoare la viața sexuală prin Legea 61/2002 de aprobare a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 89/2001 pentru modificarea și completarea unor dispoziții din Codul penal referitoare la infracțiuni privind viața sexuală.

Prin hărțuire sexuală se înțelege hărțuirea unei persoane prin amenințare sau constrângere, în scopul de a obține satisfacții de natură sexuală, de către o persoană care abuzează de autoritatea sau influența pe care i-o conferă funcția îndeplinită la locul de muncă. Așa cum reiese din dispozițiile art. 203¹ Cod penal pentru existența infracțiunii este necesară îndeplinirea următoarelor condiții: existența unei hărțuiri constând din acte repetate care să indice caracterul de obicei; hărțuirea să se comită prin amenințare sau constrângere; hărțuirea prin amenințare sau constrângere să se realizeze în scopul obținerii unor satisfacții de natură sexuală; autorul să abuzeze de autoritatea sau influența pe care i-o conferă funcția îndeplinită la locul de muncă.

Plecând de la ideea că raportul de autoritate la care se referă legea presupune în mod necesar un raport profesional, în doctrină s-a arătat de către unii autori că hărțuirea sexuală nu poate fi concepută decât în cadrul locului de muncă, în timp ce alții consideră că se pot sancționa faptele și atunci când ele depășesc cadrul relațiilor ierarhice de muncă, o astfel de abordare fiind mult mai realistă și, totodată în acord cu legislațiile altor state.

Problemele ridicate sunt numeroase, dezbateri purtându-se printre altele asupra înțelesului expresiei "hărțuire sexuală", posibilității comiterii faptei cu ajutorul constrângerii fizice, nedefinirea satisfacțiilor de natură sexuală, nearătarea de către legiuitor a beneficiarului acestor satisfacții.

Credem că va exista infracțiunea de hărțuire sexuală ori de câte ori o persoană ce deține o funcție ce îi conferă autoritate sau influență asupra victimei manifestă în mod repetat un comportament nedorit, exprimat fizic, verbal sau nonverbal, folosind amenințarea sau constrângerea, cu scopul obținerii de satisfacții de natură sexuală.

Revine însă, așa cum s-a întâmplat și în alte state, instanțelor de judecată rolul să stabilească în concret care sunt acele comportamente ce antrenează răspunderea autorului lor pentru infracțiunea de hărțuire sexuală.

Infracțiunea cunoaște în noul Cod penal român o nouă sistematizare, prin crearea a două texte, primul cuprinzând hărțuirea propriu-zisă, inclusă în rândul infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale, celălalt, referitor la așa numita „hărțuire verticală” comisă prin

abuz de autoritate, fiind inclus în capitolul destinat infracțiunilor de serviciu.

Analizând comparativ actualul și viitorul text de lege observăm faptul că legiuitorul va renunța la actuala reglementare dând infracțiunii în discuție un nou conținut. Una dintre principalele modificări aduse constă în renunțarea la folosirea noțiunii de hărțuire care a determinat ample discuții în doctrina de specialitate fiind înlocuită cu expresia „pretinderea în mod repetat de favoruri de natură sexuală”. Se renunță, de asemenea la condițiile impuse actualmente ca hărțuirea să aibă loc prin amenințare sau constrângere, în scopul de a obține satisfacții de natură sexuală. Totodată, aspectele din actualul cod privitoare la subiectul activ referitoare la abuzul de autoritate sau influență pe care i-o conferă funcția îndeplinită la locul de muncă nu mai au corespondent în noul text de lege. Nu se precizează însă, nici de această dată, cine este beneficiarul favorurilor sexuale fiind de părere că dispozițiile art. 223 din noul cod trebuie interpretate în sensul că pretindea acestora se poate face atât în beneficiul autorului actelor de pretindere cât și în beneficiul altei persoane.

Cu toate acestea noua definiție dată infracțiunii de hărțuire sexuală corespunde mai bine realităților sociale actuale, fiind în măsură să înlăture unele dintre controversele determinate de actuala reglementare. De asemenea, dispozițiile din art. 233 sunt mai apropiate de definiția hărțuirii sexuale în alte legislații.

În cuprinsul titlului nouă, ultimul din demersul nostru, în două capitole, este analizată infracțiunea de racolare a minorilor în scopuri sexuale, infracțiune ce va face parte din peisajul juridic românesc începând cu data intrării în vigoare a noului Cod penal.

Incriminarea racolării minorilor în scopuri sexuale prin Legea nr. 286/2009 (noul Cod penal) reprezintă o noutate pentru legislația penală română, ea neavând corespondent în reglementările penale anterioare, fiind o consecință a obligațiilor asumate prin semnarea de către reprezentanții țării noastre a Convenției de la Lanzarote. Semnarea Convenției a fost determinată, printre altele, de constatările referitoare la creșterea de proporții îngrijorătoare a exploatării sexuale și abuzurilor sexuale comise asupra copiilor, la nivel atât național cât și internațional, în special prin utilizarea tot mai extinsă a tehnologiilor informației și comunicațiilor.

Legiuitorul român a înțeles să incrimineze fapta într-un articol distinct al noului Cod penal și să o denumească „racolarea minorilor în scopuri sexuale” spre deosebire de terminologia folosită de alte legislații europene și în conținutul Convenției care prevede obligativitatea incriminării faptelor de „acostare a minorilor în scopuri sexuale”.

Așa cum reiese din textul de lege, subiect activ al infracțiunii poate fi numai o persoană fizică majoră, cunoscută sau necunoscută minorului care nu a împlinit vârsta de 13 ani și care are astfel calitatea de subiect pasiv special, calificat. Trebuie să evidențiem faptul că, deși legiuitorul român limitează sfera autorului la persoana fizică majoră, în dispozițiile art. 26 al Convenției de la Lanzarote se prevede, așa cum am mai arătat, obligația fiecărui stat parte de a lua măsurile legislative, inclusiv penale, sau de altă natură necesare pentru ca persoana juridică să poată fi trasă la răspundere pentru infracțiunile prevăzute în conformitate cu Convenția, atunci când au fost comise în beneficiul său de către orice persoană fizică care a acționat fie individual, fie în calitate de membru al unui organ al persoanei juridice, care exercită o funcție de conducere în cadrul persoanei juridice.

Pentru existența infracțiunii este necesar: să existe o propunere de întâlnire ce poate fi făcută în orice mod, adresată unui minor ce nu a împlinit 13 ani; propunerea de întâlnire să fie făcută în scopul comiterii unui raport sexual, act sexual anal sau oral sau orice act de penetrare vaginală sau anală ori un alt act de natură sexuală. Nu are importanță dacă a fost făcută o singură propunere de întâlnire în scopul comiterii de acte sexuale sau mai multe astfel de propunerii după cum nu are importanță dacă este adresată unuia sau mai multor minori determinați. De asemenea, ca să existe fapta nu este necesar ca întâlnirea să aibă loc și scopul să fie realizat, adică actele sexuale enumerate să fie comise.

Cât timp legiuitorul a prevăzut necesitatea ca propunerea de întâlnire să urmărească un anumit scop fapta nu poate fi comisă decât cu intenție directă, însă eroarea cu privire la vârsta minorului duce la înlăturarea caracterului penal al faptei.

Dacă noua reglementare dată de către legiuitorul român infracțiunilor contra vieții sexuale este bună sau nu se va vedea cu siguranță după intrarea în vigoare la data de 01.02.2014 a noului Cod penal, putându-se deduce, cel mai bine, din practica instanțelor judecătorești.

BIBLIOGRAFIE

A. TRATATE, CURSURI, MONOGRAFII

1. N. Ambrozie, *Îngerii și demonii sexualității. Sexualitatea normală și patologică, pas cu pas*, Ed. Antet, București, f. a.;
2. T. Amza, *Satanismul. Copii străzii și piața sexului. Criminalitatea economico-financiară a „gulerelor albe”*, Ed. Lumina Lex, București, 1997;
3. G. Antoniu, A. Boroi, B. N. Bulai, C. Bulai, Șt. Daneș, C. Duvac, M. K. Guiu, C. Mitrache, Cr. Mitrache, I. Molnar, I. Ristea, C. Sima, V. Teodorescu, I. Vasiiu, A. Vlăsceanu, *Explicații preliminare ale noului Cod penal*, vol. II, Ed. Universul Juridic, București, 2011;
4. G. Antoniu, G. Bulai, C. Duvac, I. Griga, Ghe. Ivan, C. Mitrache, I. Molnar, I. Pascu, V. Pașca, O. Predescu, *Explicații preliminare ale noului Cod penal*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2010;
5. G. Antoniu, C. Mitrache, R. M. Stănoiu, I. Molnar, V. Pașca, A. Filipaș, I. Ionescu, N. Iliescu, M. Basarab, *Noul Cod penal comentat*, vol. I (art. 1-56), Ed. C. H. Beck, București, 2006;
6. G. Antoniu, *Tentativa*, Ed. Societății Tempus, București, 1996;
7. G. Antoniu, C. Bulai, Gh. Chivulescu, *Dicționar juridic penal*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1976;
8. E. Archibald, *Incest and the Medieval Imagination*, Clarendon Press, Oxford, 2001;
9. D. Banciu, S. M. Rădulescu, V. Teodorescu, *Tendințe actuale ale crimei și criminalității în România*, Ed. Lumina Lex, București, 2002;
10. M. Banciu, *Dreptul familiei. Teorie și practică*, Ed. Argonaut, Cluj- Napoca, 1998;
11. M. Basarab, V. Pașca, Ghe. Mateuț, T. Medeanu, C-tin. Butiuc, M. Bădilă, R. Bodea, P. Dungan, V. Mirișan, R. Mancaș, C. Miheș, *Codul penal comentat, vol. II, Partea specială*, Ed. Hamangiu, 2008;
12. M. Basarab, *Drept penal, Partea generală, Tratat*, vol. I și II, Ed. Lumina Lex, București, 2005;
13. M. Basarab, *Drept penal, Partea generală, vol. I și II*, Ed. Lumina Lex, București, 2002;
14. M. Basarab, L. Moldovan, V. Suian, *Drept penal. Partea specială, vol. II*, Universitatea Cluj, Facultatea de Drept, Cluj-Napoca, 1985;
15. C. Barbu, *Ocotirea persoanei în dreptul penal*, Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1977;
16. A. Bateur, *Droit de personnes, de la famille et de incapacités*, Ed. L.G.D.J, Paris, 2007;
17. V. Beliş, *Medicină legală. Curs pentru facultățile de Științe Juridice*, Casa editorială Odeon, București, 1999;
18. C. Bîrsan, *Convenția Europeană a Drepturilor omului*, ediția 2, Ed. C. H. Beck, București, 2010;
19. S. Bogdan, *Drept penal. Partea specială*, Ed. Universul Juridic, București, 2009;
20. S. Bogdan, *Eroarea în dreptul penal*, Ed. Universul Juridic, București, 2008;
21. S. Bogdan, *Drept penal. Partea Specială, vol. I*, Ed. Sfera juridică, Cluj-Napoca, 2007;

22. G. Bonnet, *Perversiunile sexuale*, Ed. Științifică, București, 1999;
23. Al. Boroii, *Drept Penal. Partea specială*, Ed. C. H. Beck, București, 2011;
24. Al. Boroii, *Drept penal. Partea generală*, Ed. C. H. Beck, București, 2010;
25. A. Boroii, Gh. Nistoreanu, *Drept penal. Partea specială*, ed. a III-a, Ed. All Beck, București, 2005;
26. Al. Boroii, *Infrațiuni contra vieții*, Ed. Național, București, 1996;
27. J. A. Brundage, *Law, Sex and Christian Society in medieval Europe*, University of Chicago Press, Chicago, 1987;
28. C. Bulai, A. Filipaș, C. Mitrache, *Instituții de drept penal*, Ed. Trei, București, 2001;
29. C. Bulai, *Manual de Drept penal. Partea generală*, Ed. All, București, 1997;
30. C. Bulai, *Curs de Drept penal. Partea specială*, vol. I, București, 1975;
31. C. Butiuc, *Infrațiunea complexă*, Ed. All Beck, București, 1999;
32. N. V. Cătună, *Metodica cercetării infrațiunii de viol*, Ed. C. H. Beck, București, 2007;
33. C. Cășuneanu, M. Murea, M. A. Hotca, N. Neagu, V. Dobrinoiu, *Legea 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție*, Ed. Wolters Kluwer, București, 2009;
34. E. Chelaru, *Drept civil. Persoanele*, ediția 3, Ed. C. H. Beck, București, 2012;
35. R. Chiriță, I. Seuche, A. Gaje, M. Farcău, B. Pantea, R. M. David, R. Mariș, O. Bordea, *Dreptul la viață privată și de familie. Jurisprudență C.E.D.O.*, Ed. Hamangiu, București, 2013;
36. R. Chiriță, *Convenția Europeană a drepturilor omului. Comentarii și explicații*, ed. a 2-a, Ed. C. H. Beck, București, 2008;
37. V. Cioclei, *Drept penal. Partea specială. Infrațiuni contra persoanei*, București, Ed. C. H. Beck, 2009;
38. V. Cioclei, *Drept penal. Partea specială. Infrațiuni contra persoanei*, Ed. Universul Juridic, București, 2007;
39. V. Cioclei, *Viață sexuală și politică penală*, Ed. Holding Reporter, București, 1994;
40. G. Cornu, *Droit civil. Introductions. Les personnes. Les biens*, Ed. L.G.D.J Montcrestien, Paris, 2005;
41. G. Cronț, I. Floca, V. Al. Georgescu, N. Grigoraș, V. Hanga, Al. Herlea, P. Marcu, I. Matei, D. Mioc, O. Sachelarie, N. Stoicescu, P. Strihan, V. Șotroapa, R. Vulcănescu, *Istoria Dreptului Românesc*, vol. I, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, București, 1980;
42. L. Delpino, *Diritto penale. Parte speciale*, XV Edizione, Gruppo Editoriale Esselibri-Simone, 2006;
43. H. Diaconescu, Gh. Dănișor, A. Oroveanu-Hanțiu, R. Răducanu, *Timpul și legea penală*, Ed. C. H. Beck, București, 2007;
44. G. Diaconescu, *Infrațiunile în Codul penal român*, Ed. Oscar Print, București, 1997;
45. *Dicționarul explicativ al limbii române*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1975;
46. V. Dobrinoiu, I. Pascu, M. A. Hotca, I. Chiș, M. Gorunescu, C. Păun, M. Dobrinoiu, N. Neagu, M. C. Sinescu, *Noul Cod penal comentat. Partea specială, vol. II*, Ed. Universul Juridic, București, 2012;
47. V. Dobrinoiu, N. Neagu, *Drept penal. Partea specială (Teorie și practică judiciară. Conform noului Cod penal), Tratat*, Ed. Universul Juridic, București, 2011;

48. V. Dobrinioiu, *Drept penal. Partea specială*, vol. I, Ed. Lumina Lex, București, 2004;
49. V. Dongoroz, S. Kahane, I. Oancea, I. Fodor, N. Iliescu, C. Bulai, R. M. Stănoiu, V. Roșca, *Explicații teoretice ale Codului penal român*, vol. III, ed. a II-a, Ed. Academiei Române, Ed. All Beck, București, 2003;
50. V. Dongoroz, Gh. Dăringă, S. Kahane, D. Lucinescu, A. Nemeș, M. Popovici, P. Sîrbulescu, V. Stoican, *Noul Cod penal și Codul penal anterior. Prezentare comparativă*, Ed. Politică, București, 1968;
51. P. Dungan, T. Medeanu, V. Pașca, *Manual de drept penal. Partea specială. Infrațiuni contra persoanei. Infrațiuni contra patrimoniului*, Ed. Universul Juridic, București, 2010;
52. C. Elliot, F. Quin, *Criminal Law*, IIIrd edition, Pearson Education Limited, Edinburgh Gate, 2000;
53. M. Erikson, *Defining Rape: Emerging obligations for State under International Law?*, Örebro University, 2010;
54. M. Foucault, *Istoria sexualității*, Editura de Vest, Timișoara, 1995;
55. S. Freud, *Psihanaliză și sexualitate*, Ed. Științifică, București, 1994;
56. Gaius, *Instituțiunile*, traducere, studiu introductiv, note, adnotări de A. Popescu, Ed. Academiei R. S. R., București, 1982;
57. P. Gattegno, *Droit pénal special*, Ed. Dalloz, Paris, 2001;
58. M.-O. Geraud, O. Leservoisier, R. Pottier, *Noțiunile-cheie ale etnologiei. Analize și texte*, Ed. Polirom, Iași, 2001;
59. N. Giurgiu, *Legea penală și infracțiunea*, Ed. Gama, Iași, 1996;
60. F. Gyula, *Drept Instituțional Comunitar*, ediția a II-a, Ed. Sfera Juridică, Cluj-Napoca, 2006;
61. V. Hanga, *Instituțiile lui Iustinian*, Ed. Lumina Lex, București, 2002;
62. V. Hanga, *Mari legiuitori ai lumii. Hammurapi. Iustinian. Napoleon*, Ed. Lumina Lex, București, 1994;
63. V. Hanga, *Istoria dreptului românesc. Dreptul cutumiar*, Ed. Fundației Chemarea, Iași, 1993;
64. M. A. Hotca, *Noul Cod penal și Codul penal anterior. Aspecte diferențiale și situații tranzitorii*, Ed. Hamangiu, București, 2009;
65. M. A. Hotca, *Codul penal. Comentarii și explicații*, Ed. C. H. Beck, București, 2007;
66. I. Ifrim, *Ocrotirea penală a vieții intime a persoanei*, Ed. Universul Juridic, București, 2012;
67. Gh. Ivan, *Drept penal. Partea specială*, ediția 2, Ed. C. H. Beck, București, 2010;
68. Al. Ionaș, *Drept penal român. Partea specială*, vol. I, Ed. Romprint, Brașov, 2005;
69. X. Labbé, *Le droit commun du couple*, Preses Universitaires du Septentrion, 2012;
70. J. Larquier, A.-M. Larquier, *Droit pénal spécial*, Dalloz, 1998;
71. V. Lazăr, *Drept penal. Partea specială*, Ed. Universitară, București, 2006;
72. J. Le Goff, *Omul medieval*, Ed. Polirom, Iași, 1999;
73. O. Loghin, T. Toader, *Drept penal român. Partea specială*, ed. a IV-a revăzută și adăugită, Casa de Editură și Presă SANSA, București, 2001;
74. G. Lopez, *Violențele sexuale asupra copiilor*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
75. E. Lupan, D. A. Popescu, *Drept civil. Persoana fizică*, Ed. Lumina Lex, București, 1993;

76. V. Malabat, *Droit pénal spécial*, 6e edition, Édition Dalloz, Paris, 2013;
77. B. Malinowschi, *La sexualité et sa répression dans la sociétés primitives*, Ed. Payot, Paris, 1990;
78. Gh. Mateuț, *Drept penal special*, Ed. Lumina Lex, București, 1999;
79. I. Mircea, *Vinovăția în dreptul penal român*, Ed. Lumina Lex, București, 1998;
80. C-tin Mitrache, Cr. Mitrache, *Drept penal. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2009;
81. N. Mitrofan, V. Zdrengea, T. Butoi, *Psihologie Judiciară*, Casa de Editură și Presă „ȘANSA” S.R.L., București, 1992;
82. A. Moralis -Daninnos, *Sociologie des relations sexuelles*, PUF, Paris, 1982;
83. M. Mureșan, J. Kocsis, *Drept civil. Succesiunile*, Ed. Cordial Lex, Cluj-Napoca, 1995;
84. A. Negoită, *Gândirea asiro-babiloniană în texte*, Ed. Științifică, București, 1975;
85. G. Nistoreanu, Al. Boroî, *Drept penal. Partea specială*, Ed. All Beck, 2005;
86. G. Nistoreanu, A. Boroî, I. Molnar, V. Dobrinioiu, I. Pascu, V. Lazăr, *Drept penal. Partea specială*, Ed. Europa Nova, București, 1997;
87. V. Nițescu, *Procrearea umană. Vol. I. Sexualitate între normal și patologic*, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1999;
88. I. Oancea, *Drept penal. Partea generală*, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1971;
89. T. Pamfile, *Dragostea în datina tineretului roman*, Ed. Saeculum I. O, București, 1998;
90. G. Paraschiv, *Drept penal al Uniunii Europene*, Ed. C. H. Beck, București, 2008;
91. I. Pascu, M. Gorunescu, *Drept penal. Partea specială*, Ed. Hamangiu, București, 2008;
92. Șt. Pascu, V. Hanga, *Crestomație pentru studiul istoriei și dreptului R. P. R.*, Ed. Științifică, București, 1958;
93. V. Păvăleanu, *Drept penal special. Infracțiunile contra persoanei, patrimoniului și autorității*, vol. I, Ed. Lumina Lex, București, 2009;
94. D. Perju-Dumbravă, V. Mărgineanu, *Teorie și practică medico-legală*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 1996;
95. I. Poenaru, *Problemele legislației penale*, Ed. Lumina Lex, București, 1999;
96. S. Pop, A. Savin, L. Niță, M. Vrabie, G. Ilie, *Codul Civil pe înțelesul tuturor*, Adevărul Holding, București, 2011;
97. T. Pop, *Comentare, Codul penal adnotat*, vol. II, București, 1937;
98. T. Pop, *Drept Penal comparat. Partea generală*, Vol. II, Institutul de Arte Grafice „Ardealul”, Cluj, 1923;
99. T. Pop, *Drept penal. Introducere. Chestiuni de istorie și filosofie penală. Criminologie*, vol. I, Tipografia “Libertatea”, Orăștie, 1921;
100. D. D. Popa, *Obiectul material al infracțiunii*, Ed. Universul juridic, București, 2010;
101. J. H. Pozo, *Droit pénal. Partie spéciale II*, Schulthess Polygraphischer Verlag, Zurich, 1998;
102. J. Pradel, M. Danti-Juan, *Droit pénal spécial*, Edition CUJAS, Paris, 2010;
103. O. Predescu, A. Hărăstășanu, *Drept penal. Partea specială*, Ed. Universul Juridic, București, 2012;
104. O. Predescu, *Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Implicațiile ei asupra dreptului penal român*, Ed. Lumina Lex, București, 1998;
105. M. L. Rassat, *Droit pénal spécial*, Ed. Dalloz, Paris, 1997;

106. R. Răducan, *Drept penal. Partea specială*, Ed. Universul Juridic, București, 2009;
107. S. M. Rădulescu, *Sociologia și istoria comportamentului sexual deviant*, Ed. Nemira, București, 1996;
108. J.-F. Renucci, *Tratat de drept european al drepturilor omului*, Ed. Hamangiu, București, 2009;
109. M. Roth-Szamoskozi, *Copii și femei victime ale violenței*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2005;
110. E. Safta Romano, *Arhetipuri juridice în Biblie*, Ed. Polirom, Iași, 1997;
111. L. M. Stănilă, *Răspunderea penală a persoanei juridice*, Ed. Hamangiu, București, 2012;
112. Fl. Streteanu, *Tratat de drept penal. Partea generală*, vol. I, Ed. C. H. Beck, București, 2008;
113. Fl. Streteanu, R. Chiriță, *Răspunderea penală a persoanei juridice*, ed. a II-a, Ed. C. H. Beck, București, 2007;
114. Fl. Streteanu, *Drept penal. Partea generală*, vol. I, Ed. Rosetti, București, 2003;
115. Fl. Streteanu, *Concursul de infracțiuni*, Ed. Lumina Lex, București, 1999;
116. O. A. Stoica, *Drept penal. Partea specială*, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1976;
117. M. Șelaru, *Comportamentul sexual aberant*, Ed. Moldova, Iași, 1998;
118. T. Toader, *Drept penal român. Partea specială*, ediția a 5-a revizuită și actualizată, Ed. Hamangiu, București, 2011;
119. T. Toader, O. Loghin, *Drept penal român. Partea specială*, Casa de editură și presă SANSA, București, 1996;
120. M. Udroi, *Drept penal. Partea generală. Partea specială*, ediția 3, Ed. C. H. Beck, București, 2011;
121. M. Udroi, O. Predescu, *Protecția Europeană a Drepturilor Omului și procesul penal român*, Ed. C. H. Beck, București, 2008;
122. V. Ursa, *Criminologie*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 1996;
123. A. Van Gennep. *Riturile de trecere*, Ed. Polirom, Iași, 1998;
124. T. Vasiliu, D. Pavel, G. Antoniu, D. Lucinescu, V. Papadopol, V. Rămureanu, *Codul penal al R.S.R. Comentat și adnotat. Partea specială*, vol. I, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1975;
125. T. Vasiliu, D. Pavel, G. Antoniu, D. Lucinescu, V. Papadopol, V. Rămureanu, *Codul penal al R.S.R. Comentat și adnotat. Partea specială*, vol. II, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1977;
126. I. Vasiu, *Drept penal. Partea specială. Cu referiri la noul Cod penal*, ed a V-a, Ed. Albastră, Cluj-Napoca, 2011;
127. I. Vasiu, *Drept penal. Partea specială*, ed a V-a, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2003;
128. I. Vasiu, *Istoria vechiului drept românesc. Note de curs*, Ed. Albastră, Cluj-Napoca, 1997;
129. G. Vigarello, *Istoria violului, secolele XVI-XX*, Ed. Amarcord, Timișoara, 1998;
130. R. K. Westheimer, *Enciclopedia sexului*, Ed. Lucman, București, fără an;
131. A. P. Wolf, W. H. Durham, *Inbreeding, incest and the incest taboo*, Stanford University Press, Stanford, California, 2005.

B. NOTE. ARTICOLE. STUDII

1. E. Albuțiu, *Tragedia dezincriminării incestului*, disponibil la: <http://elenaalbutiu.blogspot.ro/2012/04/tragedia-dezincriminarii-incestului.html>, accesat la 09.09.2013;
2. S. A. Aldeeb Abu-Sahlieh, *L'éthique sexuelle en droit musulman et arabe. Cas de l'Égypte, passé, présent et avenir*, în *Revue de science criminelle et de droit pénal comparé*, Edit. Dalloz, Paris, no. 1/1999;
3. C. Ambroise-Casterot, *Les infractions parentales*, Recueil Dalloz 2013, disponibil la: <http://www.dalloz.fr/documentation/lien?famille=revues&dochype=RECUEIL/ CHRON>, accesat la 03.10.2013;
4. L. Aninoșanu, *Hărțuirea sexuală la locul de muncă*, CPE 2006, disponibil la: http://www.cpe.ro/managementul_diferentelor/ghiduri/hartuiresexuala.pdf, accesat la 01.08.2013;
5. I. Antal, C. Voicu, M. Elemer, A. David-Kacso, M. Roth, *Rezultatele cercetării BECAN (Balcan Epidemiologic Survey on Child Abuse and Neglect) în România*, în M. Iovu, M. Roth, *Drepturile copiilor, bunăstarea și protecția lor*, Ed. Casa Universitară Clujană, Cluj-Napoca, 2012;
6. G. Antoniu, *Observații cu privire la anteproiectul unui al doilea nou Cod penal (II)*, în *Revista de Drept Penal* nr. 1/2008;
7. G. Antoniu, *Infracțiunile săvârșite cu intenție depășită și tratamentul lor penal*, în *Revista de Drept Penal*, nr. 3/2003;
8. G. Antoniu, *Ocotirea penală a vieții persoanei*, în *Revista de Drept Penal* nr. 1/2002;
9. G. Antoniu, *Urmarea imediată. Contribuții la clarificarea conceptului*, în *Revista de Drept Penal* nr. 1/1999;
10. S. Balemba, E. Beaugard, T. Mieczkowski, *To Resist or Not to Resist? The Effect of Context and Crime Characteristics on Sex Offenders' Reaction to Victim Resistance*; în *Crime & Delinquency* (58/4) 2012;
11. R. G. Barroso, A. L. Leite, C. Manita, P. Nobre, *Between public agenda and the emergence of intervention programmes: sexual offenders within the Portuguese context*, *Sexual Offender Treatment*, Volume 6 (2011), Issue 2, disponibil la: <http://www.sexual-offender-treatment.org/index.php?id=98&type=123>, accesat la 30.08.2013;
12. R. Bodea, B. Bodea, *Controverse referitoare la conținutul constitutiv al infracțiunii de profanare de morminte*, în *Revista Dreptul* nr. 8/2013;
13. M. Bohlander, *The Sexual Offences Act 2003 and the Tyrrell Principle- criminalising the victims?*, *Criminal Law Review*, september 2005;
14. M. A. Boldova Pasamar, *Pornografia infantilă pe internet: fundamentul și limitele intervenției dreptului penal*, în *Caiete de Drept penal* nr. 2/2008;
15. M. A. Boldova Pasamar, *Asupra conținutului material al infracțiunii de corupere de minori sau incapabili în dreptul spaniol*, în *Caiete de Drept Penal*, nr. 1/2006;
16. O. Borlan, I. Borlan, *Exigențele coautoratului la infracțiunile praeterintenționate*, în *Revista Dreptul* nr. 8/2013;

17. I. Borlan, *Critica teoriei actelor indispensabile în materia participației penale*, în S.U.B.B., *Iurisprudentia*, nr. 1/2013, disponibil la: <http://studia.law.ubbcluj.ro/articol.php?articolId=532>, accesat la 17.08.2013;
18. R. Brăileanu, *Actele sexuale între persoane de același sex. Abrogarea incriminării. Efecte*, în *Revista de Drept Penal* nr. 2/2007;
19. O. Brezeanu, A. Constantinescu, *Violența domestică. Reflecții*, *Revista de Drept Penal* nr. 2/2007;
20. I. V. Brisc, *Infracțiuni privind viața sexuală. Modificările și completările aduse acestor infracțiuni prin Legea nr. 197/2000 și Ordonanța de urgență a guvernului nr. 89/2001*, în *Dreptul*, nr. 11/2002;
21. M. M. Brousseau, M. Hebert, S. Bergeron, *Sexual Coercion within Mixed-Sex Couples: The Roles of Sexual Motives, Revictimization, and Reperpetration*, in *Journal of sex research*, 49(6), 533–546, 2012;
22. R. Burdușel, D-R. Hurmuz, *Necesitatea menținerii incriminării incestului*, disponibil la: <http://www.aafduim.ro/revista/anul-i/nr-1/necesitatea-men%C8%9Binerii-incriminarii-incestului/>, accesat la 08.09.2013;
23. R. Burdușel, *Unele aspecte de detaliu privind infracțiunea de hărțuire sexuală*, în *Caiete de Drept penal*, nr. 4/2006;
24. M. G. Buta, L. Buta, *Perspectivile teologice ale bioeticii*, *Revista Română de Bioetică*, vol. 10, nr. 1/2012, p. 27-33;
25. C. Cășuneanu, M. Murea, M. A. Hotca, N. Neagu; V. Dobrinouiu, *Legea 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție*, Ed. Wolters Kluwer, București, 2009;
26. A. Cerf-Hollender, *Responsabilité pénale des personnes morales: confirmation du retour a l'orthodoxie*, *Revue de Science Criminelle et de Droit pénal comparé*, no. 2, 2012;
27. I.-P. Cernat, R. Achimescu, D. Ciuncan, *Ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice. Tâlhărie în dauna avutului particular. Diferențiere. Latura subiectivă*, în *Revista română de Drept* nr. 1/1986;
28. D. Chilea, *European legislation regarding the sexual and moral harrasment*, în *Curentul Juridic* nr. 4/2011, Ed. Universității Petru Maior, Târgu-Mureș;
29. R. Chiriță, *Violul conjugal în dreptul comparat*, *Revista de Drept Penal* nr. 2/2002;
30. R. Chiriță, *Tentativa la infracțiunile complexe praeterintenționate*, *Revista de Drept Penal*, nr. 1/2000;
31. V. Cioclei, *Incestul fără victimă: Crimă sau Pedepsă?*, disponibil la: <http://www.juridice.ro/39465/incestul-fara-victima-crima-sau-pedeapsa.html>, accesat la 09.09.2013;
32. V. Cioclei, *Despre necesitatea abrogării art. 201 C. pen. – „Perversiunea sexuală”*, în *Analele Universității București* nr. 1/2002;
33. P. Cioia, *Modificarea conținutului infracțiunii de viol prin Legea nr. 197/2000*, în *Revista Dreptul* nr. 3/2001;
34. M. O. Constantinescu, *Clauza culturală în jurisprudența penală din România. Cazul mariajelor timpurii în comunitățile rome tradiționale*, în *Noua Revistă de Drepturile Omului* nr. 3/2011, Ed. C. H. Beck, 2011;

35. I. M. Constantinescu, *Problema actuală a unirilor incestuoase ca impedimente la căsătorie în contextul legislației canonice și de stat*, disponibil la: <http://iulianmihaiconstantinescu.blogspot.ro/2009/05/problema-actuala-unirilor-incestuoase.html>, accesat la 08.09.2013;
36. S. Corlățeanu, B. Simion, *Unele aspecte controversate privind infracțiunile de trafic de persoane și proxenetism*, în *Revista Dreptul* nr. 4/2005;
37. A. Cornilă, *Hărțuirea sexuală*, în *Revista română de Dreptul muncii* nr. 4/2002;
38. O. R. Cotoară, *Hărțuirea sexuală*, în *Revista de Drept Penal* nr. 2/2003;
39. L. M. Crăciunean, *Violența în familie. Circumstanță agravantă*, în *Revista de Drept Penal* nr. 4/2005;
40. C. Danileț, *Evoluția incriminării violului în dreptul românesc*, disponibil la: <http://cristidanilet.ro/continut/carti-monografii/2002-disertatie-masterat/78-02-evoluia-incriminarii-violului-in-dreptul-romanesc>, accesat la 03.09.2013;
41. H. Diaconescu, *Considerații cu privire la structura juridică și conținutul constitutiv al infracțiunii de corupție sexuală în reglementarea noului cod penal*, în *Revista Dreptul* nr. 1/2006;
42. H. Diaconescu, *Un alt punct de vedere cu privire la structura juridică și conținutul constitutiv al infracțiunii de hărțuire sexuală*, *Revista Dreptul* nr. 1/2004;
43. H. Diaconescu, *Cu privire la absorbirea infracțiunii de incest în infracțiunea de viol calificat prevăzută de art. 197 alin. 2 lit. b¹ din Codul penal*, în *Revista Dreptul* nr. 10/2003;
44. H. Diaconescu, *Structura juridică și conținutul constitutiv al infracțiunii de viol ca urmare a modificării prevederilor art. 197 din Codul penal prin legea nr.197 din 13 noiembrie 2000*, în *Revista Dreptul*, nr. 10/2001;
45. M. Dempsey, *Rethinking Wolfenden: Prostitute-Use, Criminal Law, and Remote Harm*, *Criminal Law Review*, june 2005;
46. V. Dobrinou, W. Brânză, *Considerații privind infracțiunea de hărțuire sexuală*, în *Revista de Drept Penal* nr. 4/2002;
47. V. Dobrinou, I. Pascu, *Viol agravat. Incest*, în *Revista de Drept Penal* nr. 4/1995;
48. V. Drăghici, *Obiectul juridic al infracțiunii*, *Revista de Drept Penal* nr. 4/2002;
49. I. Dumitru, *Infracțiuni privitoare la viața sexuală. Modificări recente*, în *Revista de Drept Penal*, nr. 3/2002;
50. C. Duvac, *Infracțiunile contra persoanei din perspectiva noului Cod penal și a Codului penal în vigoare*, *RDP*, nr. 4/2012;
51. D. Ellis, *Toward a Consistent Recognition of the Forbidden Inference: The Illinois Rape Shield Statute*, în *The Journal of Criminal Law & Criminology*, vol. 83, number. 2, summer 1992;
52. N. Fayard, Y. Rocheron, "Moi quand on dit qu'une femme ment, eh bien, elle ment". *The Administration of Rape in Twenty-First Century France and England & Wales*, *French Politics, Culture & Society*, Vol. 29, No. 1, Spring 2011;
53. E. Finch, V. E. Munro, *The Sexual Offences Act 2003: Intoicated consent and drug assisted rape revisited*, *Criminal Law Review*, october 2004;

54. K. Fitch, K. Spencer Chapman, Z. Hilton, *Protecting children from sexual abuse in Europe: Safer recruitment of workers in a border-free Europe*, November 2007, disponibil la: http://www.nspcc.org.uk/inform/publications/downloads/protectingchildrenfromsexualabuseineuropesummary_wdf51230.pdf, accesat la 03.10.2013;
55. D. B. Garrie, *Sexual harassment: limiting the affirmative defense in the digital workplace*, disponibil la: <http://www.juridicaljournal.univagora.ro/download/pdf/SH2011II20.pdf>, accesat la 27.07.2013;
56. V. E. Georgescu, *Reglementarea infracțiunii de seducție în sistemul de drept penal american*, în RDP nr. 3/2008;
57. V. E. Georgescu, *Hărțuirea sexuală în dreptul penal francez*, în Revista de Drept Penal nr. 2/2008;
58. D. Germain, *Le consentement des mineurs victimes d'infractions sexuelles*, Revue de Science Criminelle et de Droit pénal comparé, no. 4/2011;
59. D. Germain, *L'inceste en droit pénal: de l'ombre a la lumiere*, Revue de Science Criminelle et de Droit pénal comparé, no. 3/2010;
60. C. C. Ghigheci, *Referințe de drept comparat în legătură cu infracțiunea complexă*, Revista Dreptul nr. 1/2012, 271-285;
61. C. C. Ghigheci, *Tentativa în cazul infracțiunii complexe praeterintenționate*, în Revista de Drept Penal nr. 4/2012;
62. A. A. Gilespie, *"Up-Skirts" and "Down-Blouses": Voyeurism and the Law*, Criminal Law Review, issue 5/2008;
63. R. Glăvan, *Violul săvârșit asupra unei "rude apropiate" și incestul "agresiv"*, în Revista Dreptul nr. 6/2001;
64. T.-C. Godâncă-Herlea, *Hărțuirea sexuală. Aspecte controversate*, Caiete de Drept penal nr. 1/2006;
65. M. S. Godea, R.-B. Godea, *Probleme de drept din activitatea secției penale a Curții de Apel Timișoara*, în Revista de Drept Penal, nr. 1/2005;
66. M. Gorunescu, *Infracțiunile privitoare la viața sexuală – între Codul penal în vigoare și noul Cod*, în Analele Universității "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu, Seria Științe Juridice, nr. 2/2010;
67. M. Gorunescu, S. Corlățeanu, *Infracțiuni privitoare la viața sexuală. Probleme de aplicare a legii*, în Revista de Drept Penal nr. 3/2006;
68. N. Grofu, *Scandal public. Contribuții la clarificarea conceptului*, în Revista de Drept Penal nr. 1/2000;
69. H. Gross, *Rape, Moralism and Human rights*, Criminal Law Review, march 2007;
70. Y.-H. L. Haesevoets, *L'enfant victime d'inceste – de la séduction traumatique à la violence sexuelle*, "De Boeck & Larcier s. a.", Paris, Bruxelles, 1999;
71. L. Hecser, *Homosexualitate: Determinism biologic și intoleranță socio-juridică*, în Revista Dreptul nr. 4/2001;
72. J. Herring, M. M. Dempsey, *Rethinking the criminal law's response to sexual penetration: on theory and context*, in *Rethinking Rape Law: International and Comparative Perspectives*, editat de C. McGlynn, V. E. Munro, a GlassHouse book, Abingdon, 2010;

73. J. Herring, *Human rights and rape: a reply to Hyman Gross*, Criminal Law Review, march 2007;
74. J. Herring, *Mistaken sex*, Criminal Law Review, July 2005;
75. M. A. Hotca, *Condițiile angajării răspunderii penale a persoanei juridice în lumina noului Cod penal*, disponibil la: <http://e-juridic.manager.ro/articole/conditiile-angajarii-raspunderii-penale-a-persoanei-juridice-in-lumina-noului-cod-penal-6944.html>, accesat la 17.07.2013;
76. J. S. Hyde, *Understanding Human sexuality*, New York, McGraw - Hill Publishing Company, 1990;
77. Ș. Ionescu, C. Jourdan-Ionescu în *Copilul maltratat. Evaluare, prevenire, intervenție*, "Fundatia Internațională Pentru Copil și Familie", București, 2001;
78. Gh.-I. Ioniță, *Infrațiunea de incest în lumina actualelor reglementări și a noului Cod penal*, Revista Dreptul nr. 2/2012;
79. Gh.-I. Ioniță, *Aspecte controversate referitoare la infracțiunile de viol și de perversiune sexuală în lumina dispozițiilor actualului și viitorului Cod penal*, în Revista Dreptul nr. 11/2011;
80. Gh.-I. Ioniță, *Unele considerații în legătură cu infracțiunile privitoare la viața sexuală*, în Revista Dreptul nr. 3/2003;
81. M. Iordache, *Absorbția infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal în infracțiunea de viol*, în Revista Dreptul nr. 6/2006;
82. Gh. Ivan, M. C. Ivan, *Seduction. past, present and future*, disponibil la: <http://www.juridicaljournal.univagora.ro/download/pdf/SPPF2011II5.pdf>, accesat la 17.07.2013;
83. Gh. Ivan, *O nouă circumstanță agravantă legală*, în Revista Dreptul nr. 4/2002;
84. Gh. Ivan, *Complicitatea la infracțiunile bilaterale*, în Revista de Drept Penal nr. 1/2001;
85. C. Jugastru, *Respectul vieții private-delimitări conceptuale, precizări privind domeniul protecției legale*, disponibil la: www.humanistica.ro/anuare/2004/Anuare%202004/Art.21.pdf, accesat la 17.07.2013;
86. C. Lazerges, *Politique criminelle et droit de la pédophilie*, Revue de Science Criminelle et de Droit pénal comparé, no. 3, 2010;
87. E. Langenaken, *À propos de l'intervention du droit pénal dans les pratiques sexuelles minoritaires par delà le consentement des partenaires*, în Revue de Droit Pénal et de Criminologie, no. 4/2003;
88. A. Liiceanu, D. Șt. Saucan, M. I. Micle, *Violența domestică și criminalitatea feminină*, Institutul Național de Criminologie, București, 2004, disponibil la: www.criminologie.ro/SRCC/.../Violenta%20domestica%20-%20Studiu, accesat la 16.07.2013;
89. O. Loghin, *Unele considerații asupra reglementării, în Codul penal în vigoare, a infracțiunii de perversiune sexuală*, în Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași, (serie nouă), secțiunea III-a Științe juridice, tomul XXVI, 1980;
90. C. Lupea, *Evoluția istorică a reglementării răspunderii penale pentru infracțiunile privitoare la viața sexuală pe teritoriul românesc*, disponibil la: http://www.uab.ro/reviste_recunoscute/reviste_drept/annales_10_2007/lupe_ro.pdf;

- accesat la 01.09.2013;
91. T. Manea, *Soluții ale instanțelor din raza Curții de apel Galați în domeniul penal și procesual penal. Examen critic*, Revista Dreptul, nr. 8/2002;
  92. Ghe. Mateuț, *Reflecții asupra infracțiunii de hărțuire sexuală introdusă în Codul penal român prin Legea nr. 61 din 16 ianuarie 2002*, Revista Dreptul, nr. 7/2002;
  93. Ghe. Mateuț, *Consecințele abrogării art. 200 din Codul penal privind incriminarea relațiilor sexuale între persoanele de același sex asupra noii reglementări a infracțiunii de viol*, în Revista Dreptul, nr. 11/2002;
  94. Ghe. Mateuț, *Infracțiunea de omor și alte infracțiuni*, în Revista de Drept Penal, nr. 1/2000;
  95. Y. Mayaud, *Le délit de harcèlement sexuel: histoire d'une abrogation fatale! (Cons. Const., 4 mai 2012, no 2021-240 QPC, JO 5 mai)*, Revue de Science Criminelle et de Droit pénal comparé, no. 2, 2012;
  96. J. McEvwan, „*I Thought She Consented*”: *defeat of the rape shield or the defence that shall not run?*, Criminal Law Review, november, 2006;
  97. P. Mirgen, *Dreptul la demnitate în Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene*, în Curentul Juridic, disponibil la: http://www.oamr-iasi.ro/articole/ARTICOLE_STIINTIFICE_dreptul_la_demnitate.pdf, accesat la 25.07.2013;
  98. L. Mocanu, *Legislație referitoare la egalitatea de gen*, în Exercițarea Dreptului la nediscriminare și egalitate de șanse în societatea contemporană, Ed. Pro Universitaria, București, 2011;
  99. E. Moldovan, *Hărțuirea Sexuală: ce înseamnă să cauți dragostea în locuri nepotrivite*, disponibil la: <http://www.dmwlawfirm.com/resources/Hartuirea%20Sexuala%20prima%20parte.pdf>, accesat la 27.07.2013;
  100. V. E. Munro, *Dev'l-in disguise? Harm, privacy and the Sexual Offences Act 2003*, in V. E. Munro, C. F. Stychin, *Sexuality and the Law. Feminist Engagements*, a Glasshouse book, 2007;
  101. I. Mureșan, *Unele aspecte penale ale violenței în familie*, disponibil la: http://revcurentjur.ro/arhiva/attachments_200612/recjurid061_27F.pdf, accesat la 22.07.2013;
  102. A. De Nauw, *L'évolution jurisprudentielle de la notion de responsabilité pénale dérivée des personnes morales en droit français, vue par un pénaliste belge*, Revue de Droit pénal et de Criminologie, aprilie 2011;
  103. V. Nicolcescu, *Unele considerații asupra infracțiunii de perversiune sexuală*, în „Dreptul” nr. 11/1999;
  104. C. Niculeanu, *Aspecte referitoare la răspunderea penală a persoanei juridice în noul Cod penal*, în Revista Dreptul nr. 8/2013;
  105. C. Niculeanu, *Consimțământul persoanei vătămate-cauză justificativă în reglementările noului Cod penal*, în Revista Dreptul nr. 4/2011;
  106. C. Niculeanu, *Opinie privind încadrarea juridică a faptei constând în deflorarea victimei minore cu degetul având ca urmare punerea în primejdie a vieții acesteia*, în Revista Dreptul, nr. 3/2001;

107. D. Nițu, *Unele considerații privind infracțiunea de hărțuire introdusă de noul Cod penal*, în *Caiete de Drept penal* nr. 1/2011;
108. D. Nițu, *Viol. Decesul victimei. Lipsa plângerii prealabile a persoanei vătămate. Consecințe*, în *Caiete de Drept penal* nr. 4/2006;
109. D. Nițu, *Perversiunea sexuală, corupția sexuală și incestul. Infracțiuni contra persoanei sau contra moralei?*, în *S.U.B.B.* nr. 1-2/2004;
110. D. Nițu, *Unele delimitări privind infracțiunea de viol*, în *Revista de Drept Penal*, nr. 2/2004;
111. Guy A. Norfolk, *Leda and the Swan and other myths about rape*, *Journal of Forensic and Legal Medicine* 18 (2011) 225-232;
112. B. Olaru, *Moralitate comună, dileme morale, spirit interpretativ*, *Revista Română de Bioetică*, vol. 8, nr. 2/2010;
113. A. Oprea, *Despre recunoașterea statutului matrimonial dobândit în străinătate și protecția europeană a dreptului la viață familială*, în *S.U.B.B.* nr. 4/2012, disponibil la: studia.law.ubbcluj.ro/articol.php?articollId=522, accesat la 07.08.2013;
114. M. L. Pamfil, *Protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual*, în *Revista de Drept Penal*, nr. 2/2008;
115. E. Paraschiv, R. G. Paraschiv, *Drepturile omului – problemă fundamentală a umanității*, în *Culegere de Studii Juridice*, Ed. SITECH, Craiova, 2010;
116. G. Paraschiv, *Considerații asupra unei noi incriminări: „folosirea abuzivă a funcției în scop sexual”*, în *Revista Dreptul* nr. 5/2012;
117. G. Paraschiv, D.-Șt. Paraschiv, *Noul Cod penal și infracțiunile contra persoanei. Reflecții*, în *Revista de Drept Penal*, nr. 1/2010;
118. C. Pasere, *Studiu asupra infracțiunii de hărțuire sexuală*, în *Revista Dreptul* nr. 8/2002;
119. V. Pașca, *Unele considerații în legătură cu incriminarea infracțiunii de viol în Noul Cod penal*, în *Revista de Drept Penal* nr. 10/2010;
120. V. Păvăleanu, *Răspunderea penală a persoanei juridice în România și în Dreptul comparat*, în *Revista de Drept Penal* nr. 2/2013;
121. V. Păvăleanu, *Noua reglementare privind violul și actul sexual cu un minor*, în *Pro Lege* nr. 1/2001;
122. M. Petrovici, *Noi aspecte referitoare la conexiunea infracțiunilor de viol și lipsire de libertate în mod ilegal*, *Revista Dreptul* nr. 12/2007;
123. I. Poenaru, *Reglementări și soluții greșite în legea penală*, *Revista Dreptul* nr. 7/2001;
124. N. D. Popa, *Conceptul de obiect material al infracțiunii și tentativa*, *Revista Dreptul* nr. 2/2011;
125. N. D. Popa, *Exploatarea sexuală a minorilor*, în *Revista de Drept Penal* nr. 4/2007;
126. A. M. Popescu, *Reticența Curții Europene a Drepturilor Omului în soluționarea plângerilor minoritarilor sexuali*, *Revista de Drept Public* nr. 4/2012;
127. A. M. Popescu; L. Olah, *Homosexuality, religion, law*, disponibil la: http://heinonline.org/HOL/LandingPage?collection=journals&handle=hein.journals/agora_iijs2011&div=48&id=&page=, accesat la 09.09. 2013;
128. M. N. Radu, *Precedente legislative privind infracțiunea de viol*, în *Acta Universitatis Bogdan Vodă, Series Pro Iure* nr. 1/2012;

129. M. N. Radu, *The incrimination of sexual intercourse with a minor along time*, în Valahia University. Law Study, vol. XX, nr. 2/2012, Ed. Bibliotheca, Târgoviște, 2012;
130. M. N. Radu, *Hărțuirea sexuală în reglementarea noului Cod penal român*, în Studii și cercetări din domeniul științelor socio-umane, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2012;
131. M. N. Radu, M. D. Radu, *The incest – a complex problem*, în Revista Calitatea-acces la succes. Supliment, disponibil la: http://calitatea.srac.ro/arhiva/supliment/Q-as_Vol.13_S2_May-2012_Contents.pdf, accesat la 17.07.2013;
132. M. N. Radu, T. Ban, *The offence of sexual sexual corruption in the regulation of the new Romanian Criminal Code*, în Revista Calitatea-acces la succes. Supliment, disponibil la: http://calitatea.srac.ro/arhiva_suplimente.html, accesat la 17.07.2013;
133. M. N. Radu, *Obiectul infracțiunii de incest*, în Acta Universitatis Bogdan Vodă, Series Pro Jure nr. 3/2011;
134. M. N. Radu, M-D. Radu, *The Concept of „Family Member” in the Romanian Penal legislation*, Analele Facultății de Științe juridice a Universității Valahia Târgoviște, nr. 18/2011;
135. M. N. Radu, *Infracțiunea de agresiune sexuală în reglementarea noului Cod penal român*, în Studii și Cercetări din domeniul Științelor Socio-Umane, vol. 22, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2011;
136. M. N. Radu, *Unele considerații privind infracțiunea de viol în reglementarea noului Cod penal*, în Studii și Cercetări din domeniul științelor socio-umane, vol. 19, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2010;
137. M. N. Radu, *Tentativa în cazul infracțiunii de act sexual cu un minor*, în volumul Societate, Cultură, Valoare, coordonator C. Jugastru, Ed. Argonaut, Cluj, 2010
138. M. N. Radu, *Subiecții infracțiunii de corupție sexuală*, în Pandectele Române, Supliment, 2008;
139. M. N. Radu, *Infracțiunea de corupție sexuală. Aspecte controversate*, în volumul Integrarea Europeană, economia de piață și statul de drept, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2007;
140. M. N. Radu, *Subiectul activ al infracțiunii de viol* în volumul Statul de Drept și Economia de piață în perspectiva aderării la Uniunea Europeană, vol. II, Edit. Risoprint, Cluj-Napoca, 2005;
141. M. N. Radu, *Latura obiectivă a infracțiunii de viol*, în volumul „Studii și cercetări din domeniul științelor socio-umane”, vol. 14, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2005;
142. M. N. Radu, *Subiectul activ al infracțiunii de act sexual cu un minor*, în Revista Fiat Justitia, nr. 2/2004;
143. S. M. Rădulescu, *Incidența și prevalența abuzului sexual asupra copiilor în lumea contemporană*, în Revista Română de Sociologie, serie nouă, anul XXI, nr. 3–4, București, 2010, disponibil la: <http://www.revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr.3-4-2010/02-Radulescu.pdf>, accesat la 13.08.2013;
144. S. Rădulescu, *Perspective teoretice și testări empirice în domeniul abuzului sexual împotriva minorilor*, în „Revista Română de Sociologie”, serie nouă, anul XX, nr. 1–2, București, 2009, disponibil la: <http://www.revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr.1-2-2009/06-SRadulescu.pdf>, accesat la 13.08.2013;

145. R. P. Răileanu, *Considerații privind noile reglementări ale codului penal și codului de procedură penală*, disponibil la: www.grefieri.ro/.%5CDocs%5C20100106Noile_reglementari_ale_Codul..., accesat la 08.09.2013;
146. Al. Rîșniță, *Persoana juridică -subiect al infracțiunii de omor*, în *Caiete de Drept Penal* nr. 1/2013;
147. V. Rujoiu, *Legislația privind violul marital. O abordare comparativă*, în *Sociologie românească*, vol. VII, nr. 1/2009;
148. I. Rusu, *Combaterea prin intermediul dreptului penal a abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a acestora și a pornografiei infantile în Uniunea Europeană*, în *Caiete de Drept penal* nr. 4/2012;
149. G. V. Sabău, P. Cioia, *Unele considerații referitoare la protecția juridică a vieții private prin mijloace de drept penal*, *Revista Dreptul* nr. 9/2012;
150. Gr. Soare, *Infracțiunea continuată. Elemente de drept comparat*, în *Revista de Drept Penal* nr. 3/2008;
151. D. Soare, *Subiecții infracțiunii în dreptul penal român*, în *Revista de Drept Penal* nr. 2/2011;
152. J. R. Spencer, *The Sexual Offences Act 2003. Child and family offences*, *Criminal Law Review*, mai 2004;
153. Fl. Streteanu, R. Chiriță, *Răspunderea penală a persoanelor juridice în dreptul belgian*, în *Revista de Drept Penal* nr. 1/2000;
154. Fl. Streteanu, *Modificări recente ale legii penale. Reflecții*, în *Revista de Drept Penal*, nr. 2/2001;
155. Fl. Streteanu, D. Nițu, *Viol. Perversiuni sexuale. Înțelesul expresiei „act sexual de orice natură”*, în *Caiete de Drept penal* nr. 1/2005;
156. V. Suian, *Agresiunile sexuale în Codul penal al Federației Ruse*, *Acta Universitatis Bogdan Vodă, Series Pro Iure*, nr. 3/2011;
157. V. Suian, *Incriminarea incestului în noul Cod penal*, în vol. *Calitate și performanță în serviciile educaționale*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2010;
158. V. Suian, *Incriminarea agresiunilor sexuale în Codul penal Italian, în volumul Integrarea Europeană- Economia de piață și statul de drept*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2007;
159. I. Șandru, *Câteva considerații privitoare la infracțiunile contra vieții sexuale*, în *Revista Dreptul*, nr. 9/2004;
160. E. Tanislav, E. Tanislav jr., *Infracțiunea de hărțuire sexuală a angajatului. Propuneri de „lege ferenda” privind forma agravantă*, în *Revista Română de Dreptul muncii*, nr. 1/2003;
161. J. Temkin, A. Ashworth, *The Sexual Offences Act 2003. Rape, Sexual Assault and the problems of consent*, *Criminal Law Review*, mai 2004;
162. R. Teșiu, *European network of legal experts in the field of gender equality Harassment related to Sex and Sexual Harassment Law in 33 European Countries. Discrimination versus Dignity*, disponibil la: http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/your_rights/final_harassment_en.pdf, accesat la 06.08.2013;

163. T. Toader, *Partea specială a Codului penal într-o perspectivă europeană*, în *Revista de Drept Penal* nr. 1/2004;
164. A. Truichici, *Hărțuirea sexuală*, în *Revista de Drept Penal* nr. 3/2007;
165. A. Truichici, *Perversiunea sexuală*, în *Revista de Drept Penal* nr. 2/2007;
166. I. Urban, *Șocant- Noul Cod penal apără violatorii în grup și violatorii de minori*, disponibil la: <http://www.urbaniulian.ro/2009/03/19/socant-noul-cod-penal-apara-violatorii-in-grup-si-violatorii-de-minori/>, accesat la 09.09.2013;
167. I. Urban, *Noul Cod penal promovează turismul pedofil în România*, disponibil la: <http://www.urbaniulian.ro/2009/04/02/noul-cod-penal-promoveaza-turismul-pedofil-in-romania/>, accesat la 09.09.2013;
168. I. Urban, *Incestul este pedepsit în peste 20 de țări europene; Argumentul „european” al Ministerului Justiției este fals*, disponibil la: <http://www.urbaniulian.ro/2009/03/17/incestul-este-pedepsit-in-pest-20-de-tari-europene-argumentul-european-al-ministerului-justitiei-este-fals/>, accesat la 09.09.2013;
169. C. F. Ușvat, *Unele modificări și completări aduse Codului penal prin L. 197/2000*, în *Revista Dreptul*, nr. 4/2001;
170. A. Vlăsceanu, *Infrațiuni privitoare la viața sexuală*, în *Revista de Drept Penal* nr. 1/2006;
171. N. Westmarland, G. Gangoli, *Introduction: approaches to rape*, in *International approaches to rape*, The Policy Press, Bristol, 2012;
172. M. Zolyneak, *Aspecte ale coautoratului și complicității în literatura și practica judiciară penală*, în *Revista Dreptul* nr. 1-2/1990.

C. ACTE NORMATIVE ȘI PRACTICĂ JUDICIARĂ

1. N. Alexandru, V. Costiniu, R. Găgescu, C. Jipa, *Culegere de jurisprudență penală și procesual penală a Tribunalului București*, 1998, „Regia Autonomă Monitorul Oficial”, București, 1999;
2. A. Andone-Bontaș, *Infrațiuni privitoare la viața sexuală. Practică judiciară*, Ed. Hamangiu, București, 2010;
3. G. Antoniu, V. Brutaru, *Revista de Drept penal. Studii și practică judiciară 1994-2007*, Ed. Hamangiu, București, 2008;
4. G. Antoniu, C. Bulai, *Practică judiciară penală, vol. III*, Ed. Academiei Române, București, 1992;
5. M. Bădilă, *Unele aspecte din practica în materie penală a Curții de Apel Alba Iulia pe trim. I/2003*, în *Revista Dreptul*, nr. 8/2004;
6. G. S. Bădulescu, G. T. Ionescu, *Codul penal adnotat. Jurisprudență și doctrină română și franceză*, București, 1911;
7. N. Cazé-Gaillarde, *Vie privée (Atteintes à la), Code pénal, Edition 2013*, Collectif (Auteur) - Etude (relié), Dalloz, 2012;
8. *Code Pénal. Nouveau Code Pénal. Ancien Code Pénal*, Dalloz, Paris, 2000;

9. Conseil constitutionnel, Décision n° 2011-163 QPC du 16 septembre 2011, disponibil la: <http://www.conseil-constitutionnel.fr/conseil-constitutionnel/francais/les-decisions/acces-par-date/decisions-depuis-1959/2011/2011-163-qpc/decision-n-2011-163-qpc-du-16-septembre-2011.99681.html>, accesat la 17.07.2013;
10. Conseil constitutionnel, Décision n° 2011-222 QPC du 17 février 2012, disponibil la: <http://www.conseil-constitutionnel.fr/conseil-constitutionnel/francais/les-decisions/acces-par-date/decisions-depuis-1959/2012/2011-222-qpc/decision-n-2011-222-qpc-du-17-fevrier-2012.104829.html>, accesat la 27.08.2013;
11. A. Darsonville, *Viol, Code pénal*, Edition 2013, Colectif (Auteur) – Etude (relié), Dalloz, 2012;
12. Décision n° 2012-240 QPC du 4 mai 2012, le Conseil constitutionnel, Journal officiel du 5 mai 2012, disponibil la: <http://www.conseil-constitutionnel.fr/conseil-constitutionnel/francais/les-decisions/acces-par-date/decisions-depuis-1959/2012/2012-240-qpc/decision-n-2012-240-qpc-du-04-mai-2012.105618.html>, accesat la 27.08.2013;
13. C. Gall, N. Hogaș, *Repertoriu de practică judiciară*, Ed. Științifică, București, 1963;
14. M. S. Godea, R.-B. Godea, *Probleme de drept din activitatea secției penale a Curții de Apel Timișoara*, în Revista de Drept Penal, nr. 1/2005;
15. A. Hărăstășanu, *Unele soluții adoptate de Curtea de Apel Brașov, referitoare la infracțiuni privitoare la viața sexuală*, în Revista Dreptul, nr. 12/2003;
16. I. C. Ilieș, *Infracțiuni privitoare la viața sexuală. Examen de practică judiciară*, în S.U.B.B Jurisprudetia, 2004, disponibil la: <http://studia.law.ubbcluj.ro/articol.php?articollId=146>, accesat la 16.07.2013;
17. *Îndreptarea legii 1652*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1962;
18. Gh. Josan, *Probleme de drept rezolvate în semestrul I al anului 2002 de Curtea de Apel Suceava, Secția penală*, în Revista Dreptul nr. 12/2002;
19. V. Malabat, *Infractions sexuelles, Code pénal, Edition 2013*, Collectif (Auteur) - Etude (relié), Dalloz, 2012;
20. Ministerul Justiției, *Culegere de practică judiciară pe anul 2003*, Ed. All Beck, București, 2004;
21. C. Niculeanu, *Sinteze de practică judiciară a Curții de Apel Craiova în materie penală pe trim. IV 2002*, în Revista Dreptul, nr. 6/2003;
22. C. Niculeanu, *Practică judiciară rezumată și comentată*, nota I, în Revista Dreptul nr. 10/2003;
23. C. Păun, *Comentariu la Hotărârea CEDO, 22 noiembrie 1995, cauza S.W. contra Anglia*, în Revista de Drept Penal nr. 2/1996;
24. V. Papadopol, St. Daneș, *Repertoriu de practică judiciară în materie penală pe anii 1981-1985*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989;
25. V. Papadopol, M. Popovici, *Repertoriul pe anii 1969 –1975*, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1977;
26. I. I. Predovicu, *Codul penal din Transilvania (Ungaria)*, Oradea, 1920;
27. C. G. Rătescu, I. Ionescu-Dolj, I. Gr. Periețeanu, V. Dongoroz, H. Asnavorian, T. Pop, M. I. Papadopolu, N. Pavelescu, *Codul Penal Carol al II-lea*, vol II, partea specială I. Adnotat, Ed. Librăriei Socec & Co. S. A., București, 1937;

28. C. Turianu, *Practică judiciară rezumată și comentată*, nota II, în *Revista Dreptul* nr. 10/2003;
29. A. Ungureanu, *Jurisprudență penală a Curții de Apel Bacău, pe anul 1997*, Ed. Lumina Lex, București, 1998;
30. C. Viforeanu, E. Petit, N. I. Tanoviceanu, *Codul Penal Regele Carol al II-lea*, Ed. Adevărul S. A., București, f. a.

D. RESURSE ELECTRONICE

1. cad.sagepub.com, accesat la 11.01.2013
2. jurisprudencedo.com, accesat la 10.07.2013
3. lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=331268, accesat la 22.07.2012
4. legislationline.org/documents/action/.../preview, accesat la 22.07.2013
5. http://actu.dalloz-etudiant.fr/fileadmin/actualites/pdfs/NOVEMBRE_2011/Crim.992.pdf, accesat la 26.09.2013
6. <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=002-6215>, accesat la 30.09.2013
7. <http://portal.just.ro/256/Lists/Jurisprudenta/DispForm.aspxID=1&ContentTypeId=0x010017854362C029DA4EB7A0C1650A0C0651>, accesat la 26.09.2013
8. <http://idrept.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=17342585>, accesat la: 19.09.2013
9. <http://www.curteadeapelcluj.ro/Jurisprudenta/sectia%20penala/Penal%20trim%20%202011.pdf>, accesat la 23.09.2013
10. <http://www.just.ro>, accesat la 16.07.2013
11. www.just.ro/.../Coduri/Expunere%20motive%20-%20proiect%20-%20C..., accesat la 27.07.2013
12. <http://legeaz.net/spete-penal/act-sexual-cu-un-minor-70-2011>, accesat la 22.09.2013
13. <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000026263463&dateTexte&categorieLien=id>, accesat la 02.08.2013
14. <http://portal.just.ro/256/Lists/Jurisprudenta/DispForm.aspx?ID=1&ContentTypeId=0x010017854362C029DA4EB7A0C1650A0C0651>, accesat la 22.07.2013
15. http://www.scj.ro/cautare_decizii.asp, accesat la 11.09.2013
16. <http://www.ziarulfaclia.ro/profesorul-ilie-parpucea-de-le-fsega-cercetat-penal-pentru-hartuire-sexuala/>, accesat la 26.09.2013
17. <http://www.zcj.ro/pagini/detalii-stire/browse/2/inapoi/de-veghe-in-lanul-de-cucuruz/articol/spectacole-fara-bani-cu-ex-profesorul-parpucea.html>, accesat la 26.09.2013
18. <http://www.evz.ro/detalii/stiri/un-profesor-universitar-clujean-filmat-cand-negocia-sex-contra-note-934861.html>, accesat la 26.09.2013
19. <http://www.9am.ro/stiri-revista-presei/Social/214054/VIDEO-Un-profesor-de-la-UBB-a-hartuit-sexual-o-studenta.html>, accesat la 26.09.2013
20. www.arsociologie.ro/ro/.../arhiva/21.../72-rezumat-rujoiu-1-2009, accesat la 28.07.2013
21. www.echr.coe.int, accesat la 12.07.2013

E. ALTE SURSE BIBLIOGRAFICE

1. C. Axenie, Declarația politică "Despre acuratețea terminologică și morală a noului Cod penal", din 17.03.2009, disponibilă la: <http://www.cdep.ro/pls/steno/steno.stenograma?ids=6604&idm=1,19&idl=1>, accesat la 27.08.2013
2. CEOP (2007) Strategic overview 2006-7: Making every child matter ... everywhere. London: Child Exploitation and Online Protection Centre”(p. 12), apud Protecting children against sexual violence: The criminal law benchmarks of the Budapest and Lanzarote Conventions, disponibil la: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/cybercrime/documents/reports-presentations/2571_Child_benchmark_study_V32_pub_4_Dec12.pdf, accesat la 22.08.2013
3. Codul penal din Bosnia-Herțegovina, disponibil la: http://www.coe.int/t/dlapil/codexter/Source/country_profiles/legislation/CT%20Legislation%20-%20BiH%20RS%20Criminal%20Code.pdf, accesat la: 22.07.2013
4. Codul penal Republicii Franceze, disponibil la: <http://legislationline.org/documents/section/criminal-codes>, accesat la 22.07.2013
5. Codul penal al Republicii Federale Germania, disponibil la: <http://legislationline.org/documents/section/criminal-codes>, accesat la 22.07.2013
6. Codul penal din Italia, disponibil la: <http://www.altalex.com/index.php?idnot=36774>, accesat la 22.07.2013
7. Codul penal al Republicii Moldova (publicat în 14.04.2009, M. Of. nr. 72-74), disponibil la: lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=331268, accesat la 21.07.2013
8. Codul penal al Republicii Polonia, disponibil la: <http://legislationline.org/documents/section/criminal-codes>, accesat la 22.07.2013
9. Codul penal al Republicii Portugalia, disponibil la : <http://www.hsph.harvard.edu/population/domesticviolence/portugal.penal.95.pdf>, accesat la 02.09.2013
10. Codul penal din Spania disponibil la: http://noticias.juridicas.com/base_datos/Penal/lo10-1995.html, accesat la 22.07.2013
11. Codul penal din Suedia, disponibil la: <http://legislationline.org/documents/section/criminal-codes>, accesat la 22.07.2013
12. Codul penal al Republicii Turcia, disponibil la: legislationline.org/documents/action/.../preview, accesat la 22.07.2013
13. Comunicatul de presă, Dezincriminarea prostituției și a incestului degradează și umilește demnitatea persoanei și a familiei, disponibil la: <http://theologia.wordpress.com/2009/03/12/dezincriminarea-prostitutiei-si-a-incestului-degradeaza-si-umileste-demnitatea-persoanei-si-a-familiei/>, accesat la 09.09.2013
14. Discursul susținut de primul-ministru Emil Boc pe tema asumării răspunderii Guvernului asupra Proiectului de Lege privind Codul Penal, disponibil la: http://www.gov.ro/discursul-sustinut-de-primul-ministru-emil-boc-pe-tema-asumarii-raspunderii-guvernului-asupra-proiectului-de-lege-privind-codul-penal__11a105728.html, accesat la 02.09.2013

15. A. L. Freestone, *Complainant-centred justice? A critical analysis of sexual assault and the meaning of „sexual” under the Sexual Offences Act 2003*, A thesis submitted in fulfillment of the requirements of the University of East Anglia for the degree of Doctor of Philosophy, Norwich Law School, september 2010, disponibil la: <https://ueaeprints.uea.ac.uk/33038/1/2010FreestoneALPhD%5B1%5D.pdf>, accesat la 02.10.2013
16. Ministerul Justiției, Noul Cod penal - mențiuni și precizări, disponibil la: <http://www.just.ro/LinkClick.aspx?fileticket=CF7uFtwrE0k%3d&tabid=2392>, accesat la 09.09.2013
17. Ministerul Justiției și Libertăților cetățenești, Proiectul noului cod penal. Precizări privind textele care au suscitât dezbateri publice, disponibil la: <http://www.just.ro/Portals/0/Coduri/dezbateri/cuprins%20si%20partea%20de%20penal.doc>, accesat la 09.09.2013
18. Noul Cod penal al Republicii Ungaria, intrat în vigoare în iulie 2013, disponibil la: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=152383.235448, accesat la 09.09.2013
19. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Observațiile Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la Proiectul Codului penal, disponibil la: http://www.mpublic.ro/Cp/observatii_piccj_cp.pdf, accesat la 09.09.2013
20. Preambulul Convenției de la Lanzarote, disponibil la: www.copii.ro/.../textul%20Conventiei%20in%20limba%20romana_2009..., accesat la 02.09.2013
21. Protecting children against sexual violence: The criminal law benchmarks of the Budapest and Lanzarote Conventions, disponibil la: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/cybercrime/documents/reports-presentations/2571_Child_benchmark_study_V32_pub_4_Dec12.pdf, accesat la 02.09.2013
22. Raportul final din 30 aprilie 2007 al Asociației Baroului American - Inițiativa Juridică pentru Europa Centrală și Eurasia în colaborare cu USAID, intitulat *Violența în familie în România: legislația și sistemul judiciar*, disponibil la: http://www.americanbar.org/content/dam/aba/directories/roli/romania/ee_romania_domestic_violence_final_report_0407_rom.authcheckdam.pdf, accesat la 20.07.2013
23. Sexual Offences Act 2003, disponibil la: www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/42/contents, accesat la 25.07.2013
24. Strafgesetzbuch, StGB, disponibil la: <http://www.iuscomp.org/gla/statutes/StGB.htm>, accesat la 28.07.2013
25. R. Tarhini, *Le sort de la femme, auteur ou victime d'infractions sexuelles et/ou familiales en droit pénal comparé français et libanais*, Thèse pour l'obtention du titre de Docteur en Droit, soutenue le 1er décembre 2011 à Nancy, disponibilă la: <http://docnum.univ-lorraine.fr/public/NANCY2/doc588/2011NAN20008.pdf>, accesat la 03.09.2013
26. *Which regulations are there concerning sexual relations with children/teens?*, disponibil la: <http://www.protection-of-minors.eu/en/cat10.php>, accesat la 03.09.2013